

MØTEINNKALLING

Kommunestyret

Dato: 08.05.2014 kl. 8:15
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 13/00005
Arkivkode:

Mulige forfall meldes snarest til ordføreren.

| SAKSKART | | | Side |
|-----------------------------|-------------|--|------|
| Saker til behandling | | | |
| 12/14 | 13/00177-11 | Sommeråpen SFO | 3 |
| 13/14 | 13/00810-3 | INTERKOMMUNAL KULTURMINNEREGISTRERING ASTAFJORD 2014 | 6 |
| 14/14 | 13/00663-7 | Rusmiddelpolitisk handlingsplan - godkjenning | 9 |
| 15/14 | 13/00856-6 | Låneopptak i Husbanken til videre utlån til startlån i 2014 og til boligtilskudd | 13 |
| 16/14 | 14/00157-1 | Framtidig sykehjem i lbestad kommune - rehabilitering/ombygging/nybygg | 15 |
| 17/14 | 14/00122-1 | Nye omsorgsboliger i miljøarbeidertjenesten | 18 |
| 18/14 | 12/00962-17 | Overtakelse av kommunale bygg - lbestad Eiendom AS (2) | 21 |
| 19/14 | 14/00051-5 | Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte 08.05.2014 | 25 |
| | | | |

Hamnvik, 02.05.2014

Dag Sigurd Brustind
Ordfører

Tidsplan/innhold:

0815 - Generalforsamling ASVO Ibestad (egen innkalling)

0900 – Kommunestyremøte:

Informasjon fra ordfører

Informasjon fra ungdomsrådet

Saker i henhold til sakslista

Spørsmål fra kommunestyret

Saker til behandling

12/14 Sommeråpen SFO

Arkivsak-dok. 13/00177-11
Arkivkode. B
Saksbehandler Willy Aas

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 30/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 12/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 30/14

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet forslag om vedtak av alternativ innstilling, men med følgende endringer:

Pkt. 1 bokstav c: Minst 8 barn endres til minst 6 barn.

Pkt. 2: I 2014 finansieres ordningen med kr 20.000 fra disposisjonsfondet og kr 20.000 fra oppvekst.

Votering

Omforent forslag ble satt opp mot rådmannens innstilling: Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å ha sommeråpen SFO i 2014 etter følgende opplegg og vilkår:
 - a. Sommeråpen SFO vil i 2014 tilbys ukene 26 og 27.
 - b. Det gis bare ett tilbud om oppholdstid, fulltidsopphold til en pris av kr. 1415,- pr barn. Vanlige regler om søskenmoderasjon gjelder.
 - c. Det må være påmeldt minst 6 barn til oppholdet, og påmeldingen er bindende.
 - d. Åpningstiden vil være mellom kl. 08.00 og 15.30 daglig.
 - e. Ordningen ansees som permanent fra sommeren 2014.
2. I 2014 finansieres ordningen med kr 20.000 fra disposisjonsfondet og kr 20.000 fra oppvekst.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar at det ikke tilbys sommeråpent SFO i 2014.

Alternativ innstilling til kommunestyret dersom formannskapet finner finansiering:

1. Kommunestyret vedtar å ha sommeråpen SFO i 2014 etter følgende opplegg og vilkår:
 - a. Sommeråpen SFO vil i 2014 tilbys ukene 26 og 27.
 - b. Det gis bare ett tilbud om oppholdstid, fulltidsopphold til en pris av kr. 1415,- pr barn. Vanlige regler om søskenmoderasjon gjelder.
 - c. Det må være påmeldt minst 8 barn til oppholdet, og påmeldingen er bindende.
 - d. Åpningstiden vil være mellom kl. 08.00 og 15.30 daglig.
 - e. Ordningen anses som permanent fra sommeren 2014.
2. Kostnadene 20.000 kroner pr uke dekkes

Vedlegg:

Ingen

Kort beskrivelse av saken

Noen foresatte til i klassetrinnene 1.-4. uttrykte ønske som sommeråpen SFO ved lbestad skole i 2013. Tilbudet ble gitt som en prøveordning i 2013.

Fakta i saken

SFO har ei åpningstid som følger skoleruta, og tilbys elever i 1.- 4. trinn. Dette innebærer at SFO i 2014 er stengt mellom 21. juni og 18. august. I 2013 gjorde FAU ved barnetrinnet en kartlegging blant de foresatte om behovet for sommeråpen SFO. Kartleggingen anslo behovet til å være 10 plasser. Det ble tilbudt åpen SFO i ukene 26, 27, 31 og 32 i 2013. I ukene 26 og 27 ble tilbudet benyttet av 6 barn det meste av tiden. I ukene 31 og 32 ble tilbudet benyttet av 2-3 barn noen dager.

For 2014 anslås total kostnad til ca. 20. 000 kr pr uke som skal dekke personell og aktiviteter. Det er ikke inndekning i budsjettet til formålet.

Vurdering

På bakgrunn av erfaringene fra 2013 mener rådmannen det er behov for sommeråpent SFO i deler av sommeren.

lbestad skole vurderer at det skal være mulig å tilby SFO i ukene 26 og 27 gitt de samme betingelser som i 2013.

Følgende forutsetninger legges til grunn for sommeråpen SFO:

- Sommeråpen SFO vil i 2014 vare 2 uker: ukene 26 og 27. (Stengt ukene 28-33.)
- Det gis bare ett tilbud om oppholdstid, fulltidsopphold til en pris av kr. 1415,- pr barn. Vanlige regler om søskenmoderasjon gjelder.
- Det må **være** påmeldt minst 8 barn til oppholdet, og påmeldingen er bindende.
- Åpningstiden vil være mellom kl. 08.00 og 15.30 daglig.
- Ordningen anses som permanent fra sommeren 2014 og finansieres gjennom budsjettbehandlingen.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser

Personell

Sommeråpent SFO kan tilbys med skolens personell.

Økonomi

Inntil 20 000 kr pr uke i samlet kostnad. Ordningen kan ikke startes før den er finansiert.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at det er behov for dette tilbudet som kan tilbys med relativt lave kostnader. Tiltaket er ikke finansiert.

13/14 INTERKOMMUNAL KULTURMINNEREGISTRERING ASTAFJORD 2014

Arkivsak-dok. 13/00810-3
Arkivkode. B
Saksbehandler Annie Mikalsen

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 31/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 13/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 31/14

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet forslag om at pkt. 3 slettes.

Votering

Det ble votert punktvis:

Rådmannens innstilling i pkt. 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.
Omforent forslag om at pkt. 3 slettes ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å vedta følgende:

1. Formannskapet godkjenner prosjektet interkommunalt kulturminneregistrering, med samarbeid mellom kommunene i Astafjord.
2. Den kommunale andelen til prosjektet belastes enkelttiltak kulturmidler.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å vedta følgende:

1. Formannskapet godkjenner prosjektet interkommunalt kulturminneregistrering, med samarbeid mellom kommunene i Astafjord.
2. Den kommunale andelen til prosjektet belastes enkelttiltak kulturmidler.
3. Som supplement til den kommunale andelen kan også administrative ressurser inngå

Vedlegg:

1. Invitasjon fra Troms fylkeskommune om kulturminneplaner i kommunene - invitasjon til samarbeid.
2. Prosjektbeskrivelse Kulturminneprosjekt Astafjord.
3. Søknad Troms fylkeskommune om støtte til prosjektet

Kort beskrivelse av saken

Gjennom den landsomfattende satsingen «Kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen» oppfordrer Riksantikvaren fylkeskommunene til å gå inn i tettere samarbeid med kommunene slik at de får bedre kunnskap om egne kulturminner. Troms fylkeskommune ønsker å delta i denne satsingen i de neste tre årene, med start i januar 2014. Fylkeskommunen inviterer kommunene i Troms til å søke, for å være med i samarbeidet.

Fakta i saken

Fylkeskommunen skriver:

Vi ser for oss at målet med arbeidet vil være å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag om kulturminner og landskap i kommunen, og å finne gode metoder for å ta dette i bruk ved rullering av kommuneplanene. Vi vil ikke stille krav om kommunene lager egne kommunedelplaner for kulturminnene, men kommunene må forplikte seg til å bruke kunnskapen om kulturminneverdiene i kommuneplanarbeidet. Det er selvfølgelig ekstra gledelig dersom noen kommuner vil lage egne kulturminneplaner. Vi vil legge stor vekt på medvirkning fra kommunens innbyggere, både fra befolkningen generelt og fra politisk ledelse. Vi legger opp til at kommunene selv skal registrere sine egne kulturminner.

I utgangspunktet er det de kulturminnene som ikke er fredet og som dermed ikke er dokumentert gjennom kulturminnedatabasen Askeladden, som vi ber dere om å registrere. Med forbehold om godkjenning i kommende statsbudsjett, vil hver kommune få et tilskudd på kr 100 000,- til dette arbeidet. Vi ønsker at dere selv skal verdisette de lokale kulturminnene og landskapsrommene i kommunen, og avgjøre hvordan dette skal kunne brukes i kommuneplanleggingen. Folkemøter og samarbeid med frivillige lag og foreninger vil være en viktig del av arbeidet. Fylkeskommunen vil legge til rette for at også de fredete kulturminnene blir en del av datagrunnlaget, og gi dere tett oppfølging i arbeidet.

Riksantikvaren har utarbeidet en håndbok for registrering av lokale kulturminner, og vi vil tilby kurs før dere går i gang. Det er også laget en veileder for utarbeidelse av kulturminneplan i kommunene, og metoder for landskapsanalyse og kulturhistorisk stedsanalyse. Alt dette kan dere finne på Riksantikvarens nettsider www.riksantikvaren.no/ under temaet Kulturminner i kommunene.

Arbeidet med å verdisette steder og kulturminner blir særlig spennende og utfordrende, og vi ser frem til mange gode diskusjoner rundt dette temaet. Vi vil invitere til samlinger for erfaringsutveksling og faglig påfyll.

Troms fylkeskommune har i denne saken oppfordret kommunene i Astafjord til å søke på et interkommunalt prosjekt på kulturminneregistrering i Astafjordkommunene.

Vurdering

Rådmannen ser positivt på en interkommunal søknad om kulturminneregistrering i Astafjordkommunene. Denne registreringen blir et viktig verktøy i kommunens planarbeid i fremtiden. Astafjorden har fra tidligere vært en historisk kommune, der kulturminnene har felles verdi for innbyggerne.

Rådmannen mener at prosjektet bør organiseres med en prosjektleder for alle kommunene, med registratorer i den enkelte kommune. Lag og foreninger, samt enkeltpersoner benyttes som registratorer. Sør Troms Museum og Nordnorsk Fartøyvernsenter og Båtmuseum blir også viktige samarbeidspartnere i prosjektet. Registreringen av kulturminner kan i fremtiden resultere i en felles kulturminneplan for Astafjord. Troms fylkeskommune bidrar med faglig veiledning og kompetanseheving

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvens

Personell og økonomi

Økonomisk sett har Troms fylkeskommune gått inn med kroner 100.000,- til hver kommune i registreringsprosjektet. Fylkeskommunen står også for kompetanseheving for registratorer og andre som ønsker å jobbe med registreringen. De kommunale andelene til prosjektet ligger på rundt 70.000,- pr kommune for hele perioden 2014 – 2017 (ca kr 23000 årlig), se søknaden. Den kommunale andelen kan fremskaffes ved rene midler, men også gjennom personalressurser fra kommunalt ansatte i prosjektet.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen ser positivt på en interkommunal søknad om kulturminneregistrering i Astafjordkommunene. Denne registreringen blir et viktig verktøy i kommunens planarbeid i fremtiden og ber formannskapet godkjenne søknaden og samarbeidet.

Vedlegg til sak



Invitasjon.pdf



KULTURMINNEPROSJEKTET.pdf



Søknad
Kulturminneregistrering



Til
Alle kommunene i Troms

Vår ref.:
13/1313-17
Løpenr.:
42094/13

Saksbehandler:
Anne-Karine Sandmo
Tlf. dir.innvalg:
77 78 82 13

Arkiv:
C50 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
03.12. 2013

KULTURMINNEPLANER I KOMMUNENE – INVITASJON TIL SAMARBEID

Gjennom den landsomfattende satsingen «Kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen» oppfordrer Riksantikvaren fylkeskommunene til å gå inn i tettere samarbeid med kommunene slik at de får bedre kunnskap om egne kulturminner. Riksantikvaren skriver:

God kulturminneforvaltning i kommunene krever kunnskap og oversikt over lokallhistorien og kulturminnene. Det er behov for styrket kulturminnekompetanse i mange kommuner, og det mangler gode oversikter over kulturminnene. Miljøverndepartementet og Riksantikvaren arbeider med et mål om kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen og har en satsing på dette som skal gå fram til 2017. Et viktig tiltak er å legge til rette for, og stimulere kommunene til å utarbeide kulturminneplaner.

Kommunedelplaner for kulturminner er gode verktøy for forvaltning av kulturminnene og vil samtidig øke oppmerksomheten og kunnskapen om dem. Riksantikvaren oppfordrer kommunene til å sette kulturminneplaner på dagsorden ved bl.a. registrering og planlegging. Mange kommuner har kulturminneplan i de nylig vedtatte planstrategiene, som kommunen i følge plan- og bygningsloven skal vedta innen et år etter at kommunestyret er konstituert. Arbeidet med en kulturminneplan er som regel avhengig av registrering av kulturminner, både nye registreringer og gjennomgang av eksisterende registre og databaser.

Troms fylkeskommune ønsker å delta i denne satsingen i de neste tre årene, med start i januar 2014. Vi inviterer herved kommunene i Troms til å sende oss en søknad om å være med i samarbeidet. Vi ser for oss at målet med arbeidet vil være å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag om kulturminner og landskap i kommunen, og å finne gode metoder for å ta dette i bruk ved rullering av kommuneplanene. Vi vil ikke stille krav om kommunene lager egne kommunedelplaner for kulturminnene, men kommunene må forplikte seg til å bruke kunnskapen om kulturminneverdiene i kommuneplanarbeidet. Det er selvfølgelig ekstra gledelig dersom noen kommuner vil lage egne kulturminneplaner. Vi vil legge stor vekt på medvirkning fra kommunens innbyggere, både fra befolkningen generelt og fra politisk ledelse.

Besøksadresse

Strandveien 13

Postadresse

Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon

77 78 80 00

Epost mottak

postmottak@tromsfylke.no

Telefaks

77 78 80 01

Bankgiro

4700 04 00064

Internettadresse

www.tromsfylke.no

Org.nr.

NO 864 870 732

Vi legger opp til at kommunene selv skal registrere sine egne kulturminner. I utgangspunktet er det de kulturminnene som ikke er fredet og som dermed ikke er dokumentert gjennom kulturminnedatabasen Askeladden, som vi ber dere om å registrere. Med forbehold om godkjenning i kommende statsbudsjett, vil hver kommune få et tilskudd på kr 100 000,- til dette arbeidet. Vi ønsker at dere selv skal verdisette de lokale kulturminnene og landskapsrommene i kommunen, og avgjøre hvordan dette skal kunne brukes i kommuneplanleggingen. Folkemøter og samarbeid med frivillige lag og foreninger vil være en viktig del av arbeidet. Fylkeskommunen vil legge til rette for at også de fredete kulturminnene blir en del av datagrunnlaget, og gi dere tett oppfølging i arbeidet.

Riksantikvaren har utarbeidet en håndbok for registrering av lokale kulturminner, og vi vil tilby kurs før dere går i gang. Det er også laget en veileder for utarbeidelse av kulturminneplan i kommunene, og metoder for landskapsanalyse og kulturhistorisk stedsanalyse. Alt dette kan dere finne på Riksantikvarens nettsider www.riksantikvaren.no/ under temaet Kulturminner i kommunene.

Arbeidet med å verdisette steder og kulturminner blir særlig spennende og utfordrende, og vi ser frem til mange gode diskusjoner rundt dette temaet. Vi vil invitere til samlinger for erfaringsutveksling og faglig påfyll.

For at vi skal kunne gi dere tilstrekkelig støtte i arbeidet, vil vi ikke kunne sette i gang mer enn maksimum 8 kommuner hvert år. Kommunene med de beste søknadene vil bli prioritert. Det er en fordel om flere kommuner kan arbeide sammen (hver kommune vil likevel få fullt tilskudd). Søknadene må inneholde en prosjektplan med opplegg for registreringsarbeidet og kobling til planarbeidet for øvrig. Registreringene skal fortrinnsvis legges inn i Kulturminnesøk. Tilskuddet vil neppe kunne dekke alle kostnader for kommunene, så søknaden må også inneholde en finansieringsplan som viser kommunens egenandel, enten som arbeidsinnsats eller som direkte tilskudd. Frivillig arbeid teller også som egenandel.

Det vil bli forutsatt at kommunene har en politisk forankring for sin deltagelse i prosjektet. Siden fristen for å søke om deltagelse i 2014 nødvendigvis må bli kort, kan søknadene i denne runden sendes inn med forbehold om politisk godkjenning i etterkant.

Vi ser frem til et spennende og lærerikt samarbeid, og håper på mange søknader! Har dere spørsmål, så kontakt undertegnede, tlf 777 88 213 eller 922 67 368.

Søknadsfrist er 15. januar 2014.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Sandmo
Fylkeskonservator

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur



Offersteinen i Stormyra ved Gressdalen

KULTURMINNEPROSJEKTET I ASTAFJORD

- **Gratangen kommune**
- **Lavangen kommune**
- **Salangen kommune**
- **Ibestad kommune**

Januar 2014

ORGANISERING – KULTURMINNEPROSJEKTET

1 INNHOLDSFORTEGNELSE

Innhold

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | INNHOLDSFORTEGNELSE | 2 |
| 2 | INNLEDNING..... | 3 |
| 2.1 | Formål og delmål | 3 |
| 2.2 | Prosjektansvar..... | 3 |
| 2.3 | Bakgrunn | 3 |
| 2.4 | Fremdriftsplan..... | 3 |
| 3 | ARBEIDSGRUPPA..... | 5 |
| 3.1 | Arbeidsgruppe 1 – Kartlegging, dokumentasjon og historie | 6 |
| 3.2 | Arbeidsgruppe 2 – Formidling..... | 7 |
| 3.3 | Arbeidsgruppe 3 – Teknisk, digitalisering, app, kulturminnesøk..... | 8 |
| 3.4 | Arbeidsgruppe 4 – Rydding, merking og skilting..... | 9 |
| 3.5 | Arbeidsgruppe 5 – Utsmykning, benker, gapahuker m.m. | 10 |
| 4 | Kulturminneplan | 11 |
| 5 | Finansiering og budsjett 2014..... | 12 |
| 5.1 | Budsjett 2014 | 12 |
| 5.2 | Vedlikeholdsplan for vandringsløypene..... | 13 |
| 6 | Avslutning..... | 14 |

2 INNLEDNING

Troms fylkeskommune har invitert kommunen i Troms fylke til en felles dugnad om registrering av kulturminner. Dette i forbindelse med den landsomfattende satsningen "Kunnskapsløft for kulturminneforvaltningen", i regi av Riksantikvaren; "God kulturminneforvaltning i kommunene krever kunnskap og oversikt over lokalhistorien og kulturminnene". I denne forbindelse oppfordres kommunene til å inngå interkommunalt samarbeid og utarbeide kulturplaner for hver kommune, som enten blir en del av kommunens kommuneplan eller en selvstendig plan.

2.1 Formål og delmål

Ordførerne for Astafjordkommunene Gratangen, Lavangen, Salangen og Ibestad håper å danne et interkommunalt samarbeid med formål om å

registrere kulturminner og utarbeide kulturminneplaner/rulleres inn i kommuneplaner

- Delmål 1:** Kartlegge allerede utarbeidet informasjon om kulturminner i hver kommune.
- Delmål 2:** Registrere de kulturminnene som allerede er kartlagt inn i Kulturminnesok.no.
- Delmål 3:** Kartlegge, registrere og dokumentere nye kulturminner i hver kommune.
- Delmål 4:** Vurdere videre bruk og informasjon av kulturminnene i forbindelse med hver kommunes plan for utvikling av reiseliv, næring, kultur og undervisning i skoleverket.

2.2 Prosjektansvar

Det må avklares nærmere hvordan ledelse av prosjektet skal gjennomføres, prosjektleder i hver kommune eller en felles prosjektleder. Kommunene Gratangen, Lavangen, Salangen og Ibestad inngår i et interkommunalt **prosjektsamarbeid med denne søknaden.**

2.3 Bakgrunn

Flere av overnevnte kommuner har hver for seg, eller i samarbeid, tidligere kartlagt ulike kulturminner. Dette er samlet i hefter som ikke er registrert i en nasjonal database. Kommunene ser med bakgrunn i invitasjonen fra Troms fylkeskommune mulighet for å få disse registrert i Kulturminnesøk, samt fortsette kartlegging og dokumentasjon av nye kulturminner. På denne måten ønsker kommunene å fremheve både felles historie, som kan registreres tilbake til norrøn og vikingtid, samt ta vare på historiene og kulturminnene som er spesielle for den enkelte kommune.

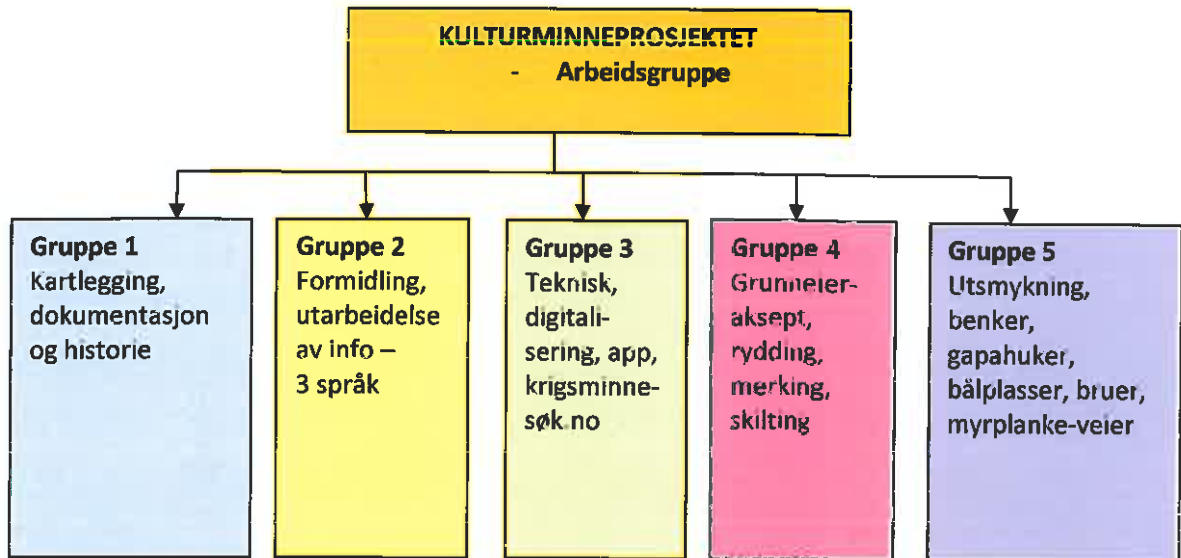
2.4 Fremdriftsplan

Arbeidet med kartlegge, registrere og dokumentere kulturminner vil være en kontinuerlig prosess i fremtidige år. Basert på Riksantikvarens satsning vurderes prosjektets levetid til å vare ut 2017. Det forventes at Troms fylkeskommunen legger videre opp til felles nettverksmøter for kulturminneprosjekter. Dette som arena for felles utveksling av erfaring, tips og råd/veiledning.

| Periode | Tekst | Ansvar | Ønsket resultat |
|--------------------|---|---|---|
| Våren 2014 | Organisering av arbeidsgruppene: <ul style="list-style-type: none"> • Kartlegging og dokumentasjon • Formidling • Digital formidling | Kommunen inviterer til folkemøter. Frivillig påtegnelse fra enkeltpersoner, lag og foreninger, offentlige organisasjoner, reiseliv og næringsbedrifter. | Samle interessenter i de ulike gruppene hvorav motivere til igangsettelse av arbeidet. |
| Våren 2014 | Registrering av allerede kartlagte kulturminner inn i Kulturminnesok.no | Kommunene/prosjektleder/frivillige lag/organisasjoner | Flest mulige av allerede kartlagte kulturminner registrert. |
| Første halvår 2014 | Start på utarbeidelse av planarbeid i kommunene | Kommunene/prosjektleder | Felles mal for kulturminneplaner i Astafjordområdet/ eventuelt hvordan trekke inn i annet kommuneplanarbeid. |
| Høsten 2014 | Motivasjonsmøte for frivillige og lag/organisasjoner | Kommunene/prosjektleder | Ny organisering for å få kartlagt, registrert og dokumentert nye kulturminner. |
| Oktober 2014 | Organisering av lag og foreninger | Samarbeid mellom kommune og frivillige | Arbeidsgrupper pr kommune som tar ansvar for kartlegging og dokumentasjon av nye kulturminner. |
| Desember 2014 | Kulturminneplan/ planarbeid | Prosjektleder legger frem forslag | Tilbakemelding fra kommunal ledelse og de frivillige lag/foreninger |
| Våren 2015 | Ferdigstillelse av kulturplan/forslag til del av samfunnsdel i kommuneplan | Prosjektleder | Vedtatt i kommunestyre |
| Høsten 2015 | Vurdering av bruk av kulturminner | Prosjektleder inviterer til folkemøte | Forslag til bruk og utbredelse av informasjon om kulturminnene - fra lokalbefolkningen |
| Våren 2016 | Videreutvikle bruk av kulturminnene i forbindelse med reiseliv, næring, kultur og undervisning i skoleverket | Kommunen - valg av videre vei | Kulturminne skal bidra til økt aktivitet og informasjon om hver kommunes kultur til lokalbefolkningen og tilreisende. |
| Høsten 2016-2017 | Videre vurdering | Kommunene/prosjektleder | Markering av endt kulturminneprosjekt |

3 ARBEIDSGRUPPA

Det er tiltenkt at arbeidsgruppa skal være ledet av en frivillig organisasjon eller lag fra en av kommunene i forbindelse med arbeidet med kulturminneregistrering. For kommunene Gratangen og Lavangen vil arbeidsgruppe 4 og 5 også gjelde, da de allerede har bestemt at det skal lages kulturminnevandringsløyper i sine kommuner.



Deltakere i arbeidsgrupper

Gjennom folkemøter håper kommunene å vekke interesse for dette arbeidet blant hver enkelt kommunes befolkning. Mulige interessenter, lag og foreninger vil kunne velge mellom de første 3 arbeidsgruppene. Gjennom krigsminneprosjektet har allerede interessenter og befolkningen i Gratangen og Lavangen valgt seg ut ulike grupper blant de forannevnte 5 gruppene. Disse to kommunene bør i likhet med øvrige kommuner invitere til folkemøter hvor arbeidsgruppene ønskes utvidet med flere personer siden dette gjelder også andre kulturminner. Det er imidlertid også mulig å bidra i flere grupper ut i fra interesse.

Det er også ønskelig dersom flere interessenter innen lag og foreninger ønsker å spre seg på flere grupper – ut i fra egeninteresse – at dette kan bidra til god kommunikasjonsflyt mellom gruppene. Det samme gjelder dersom en av gruppene anser seg selv som ferdig i sin gruppe, og ønsker å bidra i andre grupper. Gruppe 1 kan bli en av de første gruppene til å bli ferdig med sitt arbeid, og kan kanskje for eksempel bidra i gruppen for formidling eller andre grupper. Eller man kan arbeide parallellt med ulike arbeidsoppgaver i ulike grupper.

3.1 Arbeidsgruppe 1 – Kartlegging, dokumentasjon og historie

Denne arbeidsgruppens arbeid vil være todelt; både å kartlegge hvilke kulturminner som allerede er kartlagt, samt i fortsettelsen kartlegge, registrere og dokumentere nye kulturminner. Man regner med at deltakere i denne gruppen har en særlig interesse for historie.

Informasjonskilder

Mulige kilder for informasjon:

- Eldre kart og beskrivelser over kommunens område
- Henvisninger til litteratur/bøker, aviser, tidsskrifter, publiseringer, nedtegnelser, forskninger, kartlegginger
- Henvisninger til bilder og muntlige beskrivelser, myter, sagn
- Oversikt over fauna, plante og dyreliv
- Historier og kulturminner fortalt av den eldre befolkningen
- Kan dette bekreftes også fra andre lands nedtegnelser?
- Annet?

Ønsket resultat:

- Kartlagt alle kulturminner i hver kommune
- Hvert kulturminne blir dokumentert så langt det lar seg gjøre; enten eller både gjennom skriftlig og muntlig dokumentasjon
- Hvert kulturminne – sin egen historie. Denne kan omfatte alt som vites om krigsminne. Det er ønskelig at alt som kommer frem blir arkivert digitalt.
- Forkorte historien ned til minste multiplum – mht formidling og oversettelse.

Viderebringning av arbeid til andre arbeidsgrupper

Når arbeidet pr kulturminne er gjennomført, sendes informasjon over til

- Gruppe 2 - Formidling
Vurdere tekst på kulturminnet. Bilde, oversettelse til andre språk. Utarbeidelse av informasjon som kan være på skilt, dersom vandringsløyper blir vurdert opprettet hvor kulturminnet er registrert.
- Gruppe 3 – Teknisk, digitalisering, app
Gruppen legger inn informasjon digitalt på kulturminnesøk. Og jobber videre med andre mulige måter digitalt å få fremmet informasjonen. Skal også kulturminnet legges inn i Digitalt Fortalt med bilde, tale og eventuelt video?
- Gruppe 4 – Rydding, merking og skilting
Orienterer denne gruppen om hvor kulturminnene er, i eller i nærheten av løypa, slik at dette arbeidslaget kan merke kultur/krigsminnene i forbindelse med rydding og skilting av løypen. Her er det en fordel at noen kan merke også GPS-punktet til kulturminnet.

3.2 Arbeidsgruppe 2 – Formidling

Denne arbeidsgruppen har mulighet til å vurdere hvordan krigs-/kulturminnene kan og ønskes viderefremmet. Denne gruppen tenkes også å ha ansvaret for oversettelse av kortfattet resymè av hvert krigs-/kulturminne slik at det blir oversatt også til minimum engelsk og tysk, dersom kommunen ønsker å legge inn kulturminnet på Digitalt fortalt og bruke dette minnet i forbindelse med opprettelse av vandringsløyper.

Dersom kommunen ønsker å utvikle kulturminneløype:

Pr vandrerute

- Oversettelse fra norsk til engelsk og tysk. Kan resymèet pr kulturminne bli oversatt av ungdomsskole-elever, eller andre?
- Bør det oversettes til flere språk?
- Sammenfatte all informasjon som kommer fra gruppe 1, pr kulturminne og løype, og vurdere videre formidling av dette.
- Sørge for at oversikter på tre språk – norsk, engelsk og tysk – blir på en hensiktsmessig måte produsert/laget, slik at merkingen/skiltet kan bli satt ut i naturen.
- Kan et eget hefte over løyper og kulturminner bli produsert?
- Registrere og eventuelt utvikle flere interessenter til lokale guider
- Utvikle en turguide pr løype

Ønsket resultat:

- Et skilt pr krigsminne – på tre språk; norsk, engelsk og tysk
- Forslag til videre formidling, eventuelt produksjon av eget hefte over løyper og kulturminner.
- Kurs i guiding for interessenter, eventuelt innhente kurs i dette fra fylkeskommunen/Nord Norsk Reiseliv eller andre. Flere sertifiserte lokale guider.

Viderebringning av arbeid til andre arbeidsgrupper

Når arbeidet pr vandrerute er gjennomført, sendes informasjon over til

- Gruppe 3 – Teknisk, digitalisering og app
Denne gruppen legger informasjonen inn på Kulturminnesøk, og vurderer andre digitaliserte måter å formidle på.
- Gruppe 4 – Rydding, merking og skilting
Orienterer denne gruppen om hvor kulturminnene er, i eller i nærheten av løypa, slik at dette arbeidslaget kan merke kulturminnene i forbindelse med rydding og skilting av løypen. Her er det en fordel at noen kan merke også GPS-punktet til kulturminnet.
- Gruppe 5 – Utsmykning, benker og gapahuker
Sender oversikt over skilte for kulturminner slik at denne gruppen kan ta hensyn til dette i deres arbeid med å plassere benker, gapahuker eller annen utsmykning/tilrettelegging pr løype.

3.3 Arbeidsgruppe 3 – Teknisk, digitalisering, app, kulturminnesøk

Denne arbeidsgruppen har til ansvar å legge inn kulturminnene digitalt i kulturminnesok.no, og eventuelt også i Digitalt fortalt. Dersom kommunen også legger kulturminnet inn i Digitalt fortalt, kan bilde, intervju, opplesning av tekst og video bli lagt til kulturminnet. Man regner med av gruppens deltakere har kunnskap om bruk av GPS og teknisk innsikt i forbindelse med utvikling av app.

Dersom kommunen ønsker å utvikle kulturminneløype:

Pr vandrerute

- Registrere GPS-punkt pr krigsminne
- Kan det lages QR-kode?
- Legge inn informasjon i Kulturminnesøk
- Vurdere videre arbeidet med å utvikle en app for krigshistoriske vandringsruter for disse to kommunene.

Ønsket resultat:

- All informasjon som er produsert i forbindelse med hvert krigsminne blir lagt inn på Kulturminnesøk
- GPS-punktene legges inn i eventuelt en app, sammen med historier
- Egen QR-kode pr vandringsrute eller pr kulturminne?

Viderebringning av arbeid til andre arbeidsgrupper

Når arbeidet pr krigshistorisk vandrerute er gjennomført, sendes informasjon over til

- Øvrige grupper

Slik at de kan få muligheten til å se hva som er lagt inn av informasjon pr krigsminne.
At gruppen kan gi undervisning i bruk av GPS
At gruppen kan informere mer om en eventuelt utviklet app pr krigsminne.

3.4 Arbeidsgruppe 4 – Rydding, merking og skilting

Arbeidsgruppen blir opprettet dersom kommunen ønsker å videreutvikle bruken av kulturminner til informasjon langs vandringsløyper. Denne arbeidsgruppens arbeid starter når finansieringen er på plass i forbindelse med rydding av vandringsløyper og skilting av disse. Man regner med at deltakere i denne gruppen har en særlig interesse for å gå i skog og mark. Noen i gruppen bør ha kjennskap til eller kunnskap om kravene til både nasjonal og internasjonal merking av vandringsruter. Forutsetning:

- Samarbeid med prosjektleder i forhold til søknad om økonomiske midler til å finansiere utgiftene med rydding, merking og skilting. Flere finansieringsmuligheter.

Pr vandrerute

- Ut i fra valgte marsjer/vandringsruter bidrar administrasjonen med hjelp til å få tillatelse fra aktuelle grunneiere til å rydde og skilte krigshistoriske vandringsruter over deres eiendom/utmark.
- Merke hvert registrerte kulturminne – fra oversikt tilført fra gruppe 1. Også med GPS-punkt-henvisning.
- Rydde og planlegge vandretreaser – dersom det er nybrottsarbeid og ikke finnes vandringsruter der fra før.
- Merke vandringsruter ut i fra minimum nasjonal standard. Her bør enten arbeidsgruppen ha noen med kurs i dette fra før, eller be fylkeskommunen bidra med kurs for arbeidsgruppen i merking og skilting av løyper.
- Produksjon av skilt. Avgjøre hvem som kan gjøre dette? Og bli enige om felles standard på skilt – gjenkjennelsesfaktor – unikt for kulturminner og vandringsruter? Har andre steder utviklet noe slikt?
- Sette opp skilt. Hva bør skiltene gi av informasjon? Flere typer skilting?
- Hvilke steder på vandringsrutene det bør tilrettelegges med bruer, enkle overganger i forbindelse med myrområdet og elver mv.

Ønsket resultat:

- Ryddet og markert godt en sti – for hver vandringsrute.
- Beskrivelse av løypetrase for hver vandrerute
- Merket og skiltet vandrerute

Viderebringning av arbeid til andre arbeidsgrupper

Når arbeidet pr vandrerute er gjennomført, sendes informasjon over til

- Gruppe 2 - Formidling
Oversendelse av beskrivelse av løypetrasse.
- Gruppe 5 – Utsmykning, benker og gapahuker
Anbefaling av steder hvor benker, gapahuker eller annen utsmykning/tilrettelegging pr løype. Eller broer, hengebruer, enkle overganger over myrområder og elver.

3.5 Arbeidsgruppe 5 – Utsmykning, benker, gapahuker m.m.

Denne arbeidsgruppen bør i samarbeid med styringsgruppen for Arbeid, og tilgjengelige midler, bli enig om hvor på de kulturhistoriske vandringsrutene benker, gapahuker, bålplasser og annen utsmykning utover skilter, skal plasseres. I tillegg bør de vurdere hvilke ruter hvor man bør arbeide mot å få universell utforming. Denne gruppens deltakere er sannsynligvis litt snekkerkyndig eller har lyst til å bidra i arbeid med å utvikle broer, benker, gapahuker osv....

- Samarbeid med prosjektleder i forhold til søknad om økonomiske midler til å finansiere utgiftene med utsmykning, benker, gapahuker m.m.. Flere finansieringsmuligheter.

Pr krigshistorisk vandrerute

- Vurdere hvor ofte og i hvilken grad rasteplasser med benker, gapahuker, bålplasser, andre typer rasteplasser.
- Vurdere hvordan rutene skal tilrettelegges over elver og myrområder.
- Vurdere hvordan rutene skal tilrettelegges i bratt terreng.
- Vurdere hvor lang avstand fra en rasteplass til neste "naturlige" stoppested.
- Gi tilbakemelding til styringsgruppen for Arbeid og sammen med dem bli enig om plasseringssteder og hva som skal plasseres.

Ønsket resultat:

- Lage benker og enkle sitteplasser/bålplasser/rasteplasser
- Lage gapahuker, broer og enkle overganger i myr og elveområder.
- Plassere dette ut i vandringsløyper ut i fra valgt plan fra styringsgruppen Arbeid.

Viderebringning av arbeid til andre arbeidsgrupper

Når arbeidet pr vandrerute er gjennomført, sendes informasjon over til

- Øvrige grupper

Kanskje en markering pr ferdig kulturminne løype er på sin plass
Og ved fullføring av alle løypene – en samlet markering?

4 Kulturminneplan

Hovedmålet for kulturminneprosjektet er at dette skal enten ende i en egen kulturminneplan i den enkelte kommune, eller som en del av samfunnsdelen i kommuneplanen. Som en del av kommuneplanen vil kulturminneplanen automatisk rulere og bli en del av kommunens "arbeidskart/plan" til en hver tid. Dersom kommunen velger å ha egen kulturminneplan er det viktig at denne blir også en del av "arbeidskart/plan" i likhet med f.eks. kommunens økonomiplan, for kommunen.

Prosjektleder i hver kommune er tiltenkt ansvaret for å utarbeide og legge frem slik kulturminneplan for politisk ledelse. Som fremdriftsplanen viser, er det viktig med medvirkning fra befolkningen forøvrig i prosessen, slik at et tydelig eierskap oppstår blant kommunens befolkning. Ikke minst siden mye av dugnadsarbeidet med kartlegging, registrering og dokumentasjon av kulturminner skjer nettopp i lokalbefolkningen.

Det interkommunale samarbeidet mellom kommunene og prosjektlederne i Gratangen, Lavangen, Salangen og Ibestad, forventes å bidra til en økt motivasjon både i og blant kommunene. Det er videre ønskelig at slikt samarbeid kan bidra til et økt nettverksarbeid, kunnskapsoverføring og felles motivasjon for å gjennomføre dette omfattende arbeidet med registrering av kulturminner og utarbeidelse av kulturminneplaner.

5 Finansiering og budsjett 2014

5.1 Budsjett 2014

| Budsjett for 2014 | | | Gratangen | Lavangen | Salangen | Ibestad | Totalt |
|--|----------------------|------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|
| Innkjøp av standardiserte skilt* | Ca. pris inkl. mva.* | Antall | Total pris | Total pris | Total pris | Total pris | |
| Skilt med 1 tekstlinje km – pil og piktogram | 475 | 15 | 7 000 | 7 000 | | | 14 000 |
| Skilt med 2 tekstlinje km – pil og piktogram | 550 | 5 | 2 500 | 2 500 | | | 5 000 |
| A4 tavle liggende eller stående med gravering - treverk | 1 100 | 2 | 2 200 | 2 200 | | | 4 400 |
| Informasjonsskilt pr krigsminne, ca 10 pr løype | 500 | 20 | 10 000 | 10 000 | | | 20 000 |
| Startpunkttafle (stor) - treverk | 15 000 | 2 | 30 000 | 30 000 | | | 60 000 |
| SUM kostnader skilt | | | 51 700 | 51 700 | - | - | 103 400 |
| Andre kostnader | | | | | | | |
| Andre kostnader | Timepris** | Antall | Totalt | Totalt | Totalt | Totalt | Totalt |
| Prosjektledelse 2014 | 1 000 | 150 | 150 000 | 150 000 | 150 000 | 150 000 | 600 000 |
| Reise og opphold, 3 nettverkssam., møter | 1 | | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 40 000 |
| Folkemøter | | | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 40 000 |
| Prosjektledelse og reisevirksomhet | | | 170 000 | 170 000 | 170 000 | 170 000 | 680 000 |
| Kartlegging og dokumentasjon kulturminner | 300 | 200 | 60 000 | 60 000 | 60 000 | 60 000 | 240 000 |
| Formidling - oversettelse minst 3 språk og forkortning til skiltproduksjon | 300 | 150 | 45 000 | 45 000 | 30 000 | 30 000 | 150 000 |
| Formidling - legge inn i kultursok.no, utvikling av app og QR-kode | 300 | 100 | 30 000 | 30 000 | 30 000 | 30 000 | 120 000 |
| Utarbeiding av gradering- og skiltplan | 300 | 25 | 7 500 | 7 500 | | | 15 000 |
| Jobbing i felt | 300 | 350 | 105 000 | 105 000 | 105 000 | 105 000 | 420 000 |
| Markedsføring/kommunikasjon | 300 | 20 | 6 000 | 6 000 | | | 12 000 |
| Produksjonskostnader til informasjonsmateriell | 300 | 25 | 7 500 | 7 500 | | | 15 000 |
| Dugnad og kostnader | | 870 | 261 000 | 261 000 | 225 000 | 225 000 | 972 000 |
| Totale kostnader | | | 482 700 | 482 700 | 395 000 | 395 000 | 1 755 400 |

| Finansieringsplan: | Gratangen og Lavangen | Salangen og lbestad |
|----------------------------|-----------------------|---------------------|
| | Beløp | Beløp |
| Søknadssum: | 100 000 | 100 000 |
| Dugnadsinnsats: | 261 000 | 225 000 |
| Kommunale midler: | 121 700 | 70 000 |
| Andre midler: | | |
| Total finansiering: | 482 700 | 395 000 |

5.2 Vedlikeholdsplan for vandringsløypene

Med bakgrunn Lavangen fjellvandrelags egne kalkyler på vedlikehold av løyper i Lavangen kommune, legges følgende beregning frem pr løype pr år. Dette anser vi som overførbar også til øvrige kommuner i Astafjord-området.

| Vedlikehold løyper (hvert 5.år): | | | |
|--|-------------------|-----|---------------|
| Utførelse av arbeidet | 8 | 500 | 4 000 |
| Maling etc | 1 | 200 | 200 |
| Årlig forringelsekostnad | 5 år á kr. 2000,- | | 10 000 |
| Gjennomsnittlig totalsum pr.løype i vedlikehold eks mva | | | 14 200 |
| Pr. løype pr. år | | | 2 840 |

Ansvar for dette vedlikeholdet legges til kommunene, som kan delegere dette videre til lokale lag og foreninger som pr i dag har ansvaret for øvrige løypenett i kommunene. Driftstilskudd for dette vil bli gitt av kommunene som dette gjelder.

6 Avslutning

Kommunene som inngår i denne prosjektplanen bør vurdere en felles markering ved endt prosjektperiode. Dette som ledd i å hedre de frivillige - både enkeltpersoner og lag/foreninger - som har bidratt i dugnadsinnsatsen, men også som markering for både kulturplan og Astafjords historie, vist gjennom kulturminnene.

SAK 13/14
V 3



TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohtkan

SØKNADSSKJEMA KULTURMINNEREGISTRERING

Søknaden sendes til: Innen 15. januar 2014.

1. Søker

| | | | |
|---|--|--|----------------------------|
| Søker: Astafjordkommunene: | | Kontaktperson: | |
| Gratangen kommune Lavangen kommune Salangen kommune Ibestad kommune | | Ordfører Ronny Grindstein Ordfører Erling Bratsberg Ordfører Ordfører Dag Brustlind | |
| Adresse: Nessveien 7 | | Postnr.: 9357 | Poststed: Tennevoll |
| Bankkonto nr.: | Tlf.: 91 88 64 42 RG 91 86 64 65 EB | E-post: ronny.grindstein@gratangen.kommune.no erling.bratsberg@lavangen.kommune.no | |
| Organisasjons nr.: 959469415 Gratangen kommune 974794527 Lavangen kommune Salangen kommune Ibestad kommune | | | |

2. Beskrivelse av tiltaket

| | |
|---|--|
| Prosjektnavn: Registrering av kulturminner og planlegging i Astafjordkommunene | |
| Lokalisering (navn på området): Astafjordkommunene | Lokalisering (navn på området): Astafjordkommunene |
| Beskriv tiltaket: Det vises til brev av 3. desember 2013 hvor kommunen i Troms fylke inviteres til å inngå samarbeid om å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag for å utarbeide kulturminneplaner, eller trekke dette materialet inn i kommuneplanarbeidet Astafjordkommunene inngår med denne søknad et samarbeid om registrering og videre planarbeid for regionens kulturminner, men | |

hvor hver av kommunene selv bestemmer om dette arbeidet skal vedtas som egen plan, eller inngå som del i kommunens samfunnsdel i kommuneplanen.

Astafjordkommunene har en felles fortid tilbake til vikingtid. Av den grunn har også disse kommunene felles historie og kulturminner registrert tilbake til vikingtid og frem til i dag. Hvor langt hver av disse kommunene har kommet i sin registrering er ulikt, men Astafjordkommunene ønsker i denne sammenheng å samarbeide om hvordan man kan fremkaffe et kunnskapsgrunnlag om kulturminner og landskap i regionen, samt hvordan dette kan være grunnlag for planarbeidet i kommunene. Astafjordkommunene håper ved interkommunalt samarbeid å danne et nettverk for utveksling og samarbeid i forbindelse med prosjektet.

PROSJEKTETS INNDELING

- 1. Kartlegge i hver kommune hvilke kulturminner som pr i dag er registrert og hvor det er registrert.*
- 2. Registrere inn disse kulturminnene, jfr. punkt 1, inn i databasen Kulturminnesøk.*
- 3. Kartlegge, registrere og dokumentere uregistrerte kulturminner i hver kommune.*
- 4. Utarbeide en kulturplan pr kommune eller trekke materialet inn i kommuneplanarbeidet slik at kulturminnene for framida blir forvaltet på en god måte.*
- 5. Vurdere forvaltning av kulturminnene i forbindelse med planer for utvikling av reiseliv, næring, kultur og skole/undervisning.*

GRATANGEN OG LAVANGEN KOMMUNE

Kommunene Gratangen, Lavangen og Bardu er i gang med et arbeid med registrering av kulturminner fra 2. verdenskrig, og anser dette arbeidet som en naturlig del av kommunenes arbeid med fremtidig registrering av kulturminner. I forbindelse med dette pågående arbeidet, jfr. punkt 5 i forrige avsnitt, arbeider disse kommunene med en plan for å spre ut budskapet om kulturminnene fra 2. verdenskrig gjennom rydding og skilting av vandringsløyper med informasjonsskilt. Dette prosjektet er igangsatt i forbindelse med at Troms fylke har igangsatt prosjektet "Krigsminnelandskap i Troms 1940-1995". Kommunene har i første omgang valgt å konsentrere seg om kulturminner fra "Slaget mot tyskerne de siste april dager 1940", som beskrives som Hitlers første tilbakeslag under 2. verdenskrig da norske og franske styrker drev tyske tropper tilbake mot Narvik.

Kommunenes hovedmål i dette prosjektet er å løfte dette krigsminnet (disse krigsminnene) slik at historien blir mer kjent både lokalt, regionalt og nasjonalt. Dette innebærer også at løypene er tiltenkt brukt i undervisningsøyemed for barn og unge, samtidig gi informasjon til øvrige lokalbefolkning og tilreisende.

Dette prosjektet baserer seg også på å opprette kulturminneløyper, noe som vil fremgå av vedlagte prosjektplan, hvorev kostnadene tilknyttet dette ikke er tatt med i budsjettet som presenteres for kulturminneprosjektet. Se egen prosjektbeskrivelse.

Informasjon om lokal prosjektorganisering (hvilke parter er med og hvilke roller har de forskjellige parter?):

PROSJEKTETS ORGANISERING

Prosjektet forankres politisk i alle søkerkommunene. Søknaden sendes før politisk behandling på grunn av den korte søknadsfristen. Det vil være viktig for Astafjordkommunene å samarbeide med frivillige aktører i regionen, samt med fylkeskommunen, for å få gjennomført dette prosjektet. Organisering av prosjektet og gjennomføring av registreringsarbeidet skisseres i vedlagt prosjektskisse Kulturminneprosjektet i Astafjord.

Roller og ansvar er fordelt slik::

- **Prosjektadministrasjonen:** Prosjektleder i hver kommune eller interkommunal prosjektleder.
- **Kartlegge, registrere og dokumentere kulturminner:** Prosjektleder, enkeltpersoner, historielag, lag og foreninger
- **Kulturminneplan:** Prosjektleder
- **Kulturminneløyper:** Hver enkelt kommune vurderer hvorvidt slike vandringløyper ønskes utarbeidet i den enkelte kommune. Dette eventuelt i samarbeid med kommunens kulturavdeling og reiselivsbedrifter. Dette inngår som et mål for Krigsminneprosjektet i Gratangen og Lavangen kommune.
- **Partnere:**
 - **Troms fylkeskommune**
Denne bidrar med faglig råd og veiledning, samt kurs i digitalisering av dokumentasjon av kulturminner. Kurs i GPS kan også gis. I tillegg følger prosjektet opp via nettverksamlinger med øvrige prosjekter innen kulturminner i regi av fylkeskommunen. Kulturminnene blir lagt inn i databasen kulturminnesok.no, men også egen app og QR-kode vil bli vurdert opprettet i tillegg til vanlige opplysningskort pr vandringløyper som blir utviklet med base i kartlagte kulturminner. .
 - **Ullke museum, tilknyttet Sør-Troms museum i regionen.**
 - **Nordnorsk Fartøyvernssenter og Båtmuseum**

| Søknadsbeløp | |
|--|--|
| Total kostnad kr: 1.652.000,- (totalt for alle 4 kommunene) | Søknadsbeløp kr: 100.000,- pr kommune (totalt kr 400.000,-) |
| Planlagt oppstart uke/ år: 1 / 2014 | Planlagt ferdig uke/ år: 52 / 2017 |

| Finansieringsplan: | Pr kommune - beløp kr |
|----------------------------|------------------------------|
| Søknadssum: | 100 000 |
| Dugnadsinnsats: | 225 000 |
| Kommunale midler: | 70 000 |
| Andre midler: | |
| Total finansiering: | 395 000 |

| Budsjett for 2014 | | | Gratangen | Lavangen | Balangen | Ibestad |
|--|-------------------|---------------|------------------|-----------------|-----------------|----------------|
| | Timepris** | Antall | Totalt | Totalt | Totalt | Totalt |
| Prosjektledelse 2014 | 1 000 | 150 | 150 000 | 150 000 | 150 000 | 150 000 |
| Reise og opphold, 3 netverksam., møter | 1 | | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 10 000 |
| Folkemøter | | | 10 000 | 10 000 | 10 000 | 10 000 |
| Prosjektledelse og relevirksomhet | | | 170 000 | 170 000 | 170 000 | 170 000 |
| | | | | | | |
| Kartlegging og dokumentasjon kulturminner | 300 | 200 | 60 000 | 60 000 | 60 000 | 60 000 |
| Fornidling | 300 | 100 | 30 000 | 30 000 | 30 000 | 30 000 |
| Fornidling - legge inn i kultursok.no, utvikling av app og QR-kode | 300 | 100 | 30 000 | 30 000 | 30 000 | 30 000 |
| Jobbing i felt | 300 | 350 | 105 000 | 105 000 | 105 000 | 105 000 |
| Dugnad og kostnader | | 750 | 225 000 | 225 000 | 225 000 | 225 000 |
| Totale kostnader | | | 395 000 | 395 000 | 395 000 | 395 000 |

*Sats for dugnadstimer er fastsatt til kr 300,- pr time, jfr. Innovasjon Norge AS, sine satser.

Vedlegg

1. Prosjektplan for Interkommunalt samarbeid mellom Astafjordkommunene, gjeldende kulturminner
2. Prosjektplan - Krigsminneprosjektet i Sør-Troms

| Dato: | Underskrift: |
|----------|--|
| 16.01.14 | for <i>Karl Erik Normann</i> Ordfører i Gratangen kommune Ronny Grindstein |
| 16.01.14 | for <i>Erling Bratsberg</i> Ordfører i Levangen kommune Erling Bratsberg |
| 15.01.14 | Ordfører i Salangen kommune |
| 15.01.14 | Ordfører i Ibestad kommune Dag Brustlind |

14/14 Rusmiddelpolitisk handlingsplan - godkjenning

Arkivsak-dok. 13/00663-7
Arkivkode. 143
Saksbehandler Helge Høve

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 02.04.2014 | 19/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 14/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 02.04.2014 sak 19/14

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rusmiddelpolitisk handlingsplan kap 1, 2, 3, 5 og 6 til etterretning.
2. Kommunestyret vedtar kap 4 Tiltak – som retningsgivende for kommunens tiltak for å forebygge rusmiddelmisbruk.
3. Kommunestyret vedtar alkoholreglementet for lbestad kommune, jfr. vedlegg 2.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rusmiddelpolitisk handlingsplans kap 1, 2, 3, 5 og 6 til etterretning.
2. Kommunestyret vedtar kap 4 Tiltak - som retningsgivende for kommunens tiltak for å forebygge rusmiddelmisbruk.
3. Kommunestyret vedtar alkoholreglement for lbestad kommune, jfr. vedlegg 2.

Vedlegg:

1. Forslag til rusmiddelpolitisk handlingsplan 2014 – 2016.
2. Gjeldende rusmiddelpolitisk handlingsplan 2000 – 2003 (ikke vedlagt)

Kort beskrivelse av saken

lbestad kommune har fått tilskudd fra fylkesmannen til rusfaglig arbeid. Tilskuddet er brukt til å utarbeide en rusmiddelpolitisk handlingsplan. Arbeidet har blitt ledet av

rådmannen og er delvis blitt utført med egne ressurser, men på grunn av vakanse i stilling er siste del av arbeidet utført dels ved ekstern bistand.

Planen har vært lagt ut til offentlig ettersyn og sendt til aktuelle instanser for høring etter at formannskapet 28.01.2014 vedtok å legge planen ut til høring.

Det er ikke kommet inn noen eksterne høringsuttalelser.

Fakta i saken

Planen inneholder 13 tiltak innen forebygging av rus og rusrelaterte utfordringer. Et av de viktigste tiltak er oppretting av *forebyggende forum*. Rådmannen har utarbeidet oppdragsbeskrivelse for forumet, jfr. vedlegg 1 i planen. Oppvekstleder er leder for forebyggende forum.

Planen legger vekt på at lbestad kommune vil ha behov for kompetanseheving for medarbeidere som skal arbeide med rusmiddelsaker.

Det er utarbeidet et alkoholreglement for lbestad kommune, jfr. vedlegg 2 i planen. Det er foreslått noen endringer i salgs- og skjenketidene. Salgstiden er i henhold til alkohollovens maksimumstider. Salg kan nå skje fra kl. 0800 mot tidligere kl 0900. Endringen har liten praktisk betydning.

Det er foreslått å åpne for skjenking av øl og vin fra kl. 11.00 alle dager. I gjeldende reglement åpnes skjenking fra kl. 13.00. Det er også foreslått å fjerne den særskilte begrensning til uteservering fra kl. 24.00. Uteservering er foreslått å ha samme skjenketider som øvrig skjenking.

Rådmannen har foreslått at skjenking slutter kl. 02.00, mens det i gjeldende reglement er tillatt til kl. 0300.

Rådmannen har ikke foreslått å øke det årlige minimumsgebyret for salgs og skjenking. Rådmannen har foreslått å øke gebyret for ambulerende bevilling og bevilling for en enkelt anledning fra 100 til 200 kroner. Begrunnelsen er at slike saker krever en viss saksbehandling.

Vurdering

Det er i planen lagt vekt på at tiltakene skal være realistiske. Planen er dermed blitt både konkret og realistisk.

Åpning av salg av øl fra kl. 0800 antas ikke å ha noen praktisk betydning, men følger alkohollovens maksimumsbestemmelser. Tillatelse til å skjenking av øl og vin fra kl. 11.00 antas heller ikke å ha noen negative effekter da det antas å skje i meget begrenset omfang til overnattingsgjester. I vår polare strøk antas det unødvendig å stoppe uteservering fra kl. 24.00. De få dager i året det er mulig å skjenke utendørs vil nattetemperaturen sette en naturlig stopper for skjenking før fristen.

Den største endring er at rådmannen har foreslått at skjenking avsluttes kl 02.00 i stedet for kl. 0300. Lensmannen har i arbeidet med planen foreslått å avslutte skjenkinga kl. 0200 og at det vil ha en positiv effekt. Lensmannens opplyser også at i dag praktiseres det en stengetid fra kl. 02.00.

Det foregår i dag en debatt i mange kommuner om å innskrenke skjenketida. Statens institutt for rusmiddelforskning (Sirus) viser i en artikkel til at en times økning i skjenketiden var forbundet med en like stor økning i voldsomfanget som en times innskrenkning i skjenketiden var forbundet med en reduksjon i voldsomfanget. Selv i lbestad der det er svært liten skjenking fra utesteder har det forekommet voldsepisoder. Sirus skriver i artikkelen om forskning og dokumentasjon på området:

Det er veldokumentert at alkohol er en vesentlig risikofaktor for voldsutøvelse og voldsutsatthet (Room & Rossow, 2001), og at skjenkesteder er 'hot-spots' for alkoholrelatert vold (Graham & Homel, 2008). Som et norsk eksempel på dette har Trondheims-politiet rapportert at nesten halvparten av alle voldstilfeller i Trondheim sentrum, også kalt Midtbyen, skjer på utesteder som barer, puber og diskotek (Politiet, 2010). Effektive tiltak for å begrense utelivsvolden er derfor svært relevante i det voldsforebyggende arbeidet. Noen studier tyder på at kursing av serveringspersonale på skjenkesteder kan begrense overskjenking og vold (Brennan, et al.), men de norske erfaringene med slike tiltak har hittil vært nedslående (Rossow & Baklien, 2010).

Tiltak for å begrense tilgjengelighet av alkohol er generelt vist å være det mest effektive for å redusere alkoholkonsum og omfang av alkoholrelaterte skader og problemer (Babor et al., 2010). En del studier har også vist at endring i skjenketid har betydning for voldsomfang og andre alkoholrelaterte problemer, slik at utvidet skjenketid har vært forbundet med en økning i problemomfang, og vice versa (Stockwell & Chikritzhs, 2009). Men disse studiene har i all hovedsak belyst betydningen av større skjenketidsendringer, med mange timers endring i skjenketiden. Det har derfor vært usikkert om mindre endringer i skjenketid vil kunne medføre vesentlige endringer i voldsomfang eller andre alkoholrelaterte problemer (Hahn et al., 2010).

Hittil er det i den internasjonale litteraturen imidlertid svært få studier og lite kunnskap om mulige effekter av slike mindre endringer. Vi har derfor i studien «The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities» (Sirus, 2011) undersøkt hvorvidt mindre endringer i skjenketid har betydning for voldsomfanget, og om en eventuell effekt er symmetrisk, det vil si om en minskning har tilsvarende effekt som en økning.

Studien er basert på data fra Politidirektoratet over antall politimeldte voldstilfeller (legemsbeskadigelse og legemsfornærmelse) og en egen innsamling av data på skjenketidsendringer i norske bykommuner det siste tiåret. Data er analysert som rater per 100 000 innbyggere per kvartal i perioden januar 2000 til september 2010 for de 18 største bykommunene i landet hvor det skjedde en eller flere skjenketidsendringer i denne tiårsperioden. Disse skjenketidsendringene var i hovedsak mellom en halv time og halvannen time, i en by var skjenketidsendringen på to timer. I ti av byene ble skjenketiden innskrenket på ett tidspunkt, i tre byer ble skjenketiden utvidet på ett tidspunkt, og i fem byer ble skjenketiden først utvidet og senere innskrenket. Utfallsmålet er antall voldstilfeller nattestid i helgene i bysentrum – fordi den alkoholrelaterte volden oftest skjer nattestid i helgene, og fordi skjenkesteder som berøres av skjenketidsendringer ligger i bysentrum – mens voldstilfeller nattestid i helgene utenfor bysentrum er en kontrollvariabel i analysene.

Funnene viste at skjenketidsendringer var forbundet med endringer i vold nattestid i helgene i bysentrum, slik at en utvidelse av skjenketiden medførte en økning i voldsomfanget, og omvendt. En times endring i skjenketiden var forbundet med en endring på 19 voldstiltfeller per 100 000 innbyggere per år, svarende til 16 prosent av volden nattestid i helgene i bysentrum. Sammenhengen var statistisk signifikant, og den var symmetrisk, dvs. en times økning i skjenketiden var forbundet med en like stor økning i voldsomfanget som en times innskrenking i skjenketiden var forbundet med en reduksjon i voldsomfanget.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ingen konsekvenser.

Personell
Ingen konsekvenser.

Økonomi
Planen i seg selv vil ikke ha økonomiske konsekvenser, men oppfølging kan kreve både personellmessig og økonomiske ressurser.

Rådmannens konklusjon
Rådmannen tilrår at kommunestyret vedtar planforslaget.

Vedlegg til sak



Rusmiddelpolitisk HP
- endelig versjon.doc

SAK 14/14
v1

Ibestad kommune



Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2014 - 2016

Vedtatt av Ibestad kommunestyre, den 2014

| | |
|---|-----------|
| 0 SAMMENDRAG | 4 |
| 1 INNLEDNING | 4 |
| 1.1 FORMÅL | 4 |
| 1.2 ORGANISERING AV PLANARBEIDET | 4 |
| 1.3 LOVGRUNNLAG | 5 |
| 1.4 NOEN UTFORDRINGER..... | 5 |
| 1.5 FORHOLDET TIL KOMMUNENS ØVRIGE PLANER..... | 5 |
| 2 STATISTIKK – BESKRIVELSE OG VURDERING AV RUSMIDDELSITUASJONEN I IBESTAD KOMMUNE..... | 6 |
| 2.1 SITUASJONEN I IBESTAD KOMMUNE..... | 6 |
| 2.1.1 TALL FRA POLITIET | 6 |
| 2.2 NARKOTIKA I IBESTAD..... | 6 |
| 2.3 KORT OM ALKOHOLMISBRUK I IBESTAD | 7 |
| 2.4 RUS OG PSYKIATRITJENESTER I IBESTAD..... | 7 |
| 2.5 UTFORDRINGER I IBESTAD | 8 |
| 2.6 REGISTRERT ALKOHOLOMSETNING I KOMMUNEN | 8 |
| 2.7 KONTROLL OG OPPFØLGING | 8 |
| 2.8 AVGIFTER | 8 |
| 2.9 OPPSUMMERING OM SITASJONEN I IBESTAD..... | 8 |
| 3 NASJONALE OG KOMMUNALE MÅL OG STRATEGIER..... | 9 |
| 3.1 NASJONALT OVERORDNET MÅL..... | 9 |
| 3.2 MÅL OG STRATEGIER FOR IBESTAD KOMMUNE | 9 |
| 4 TILTAK..... | 10 |
| 4.1 OVERORDNA TILTAK FOR IBESTAD SKAL VÆRE | 10 |
| 4.2 UNIVERSELL FOREBYGGING..... | 11 |
| 4.2.1 REDUSERE ETTERSPOERSELEN ETTER RUSMIDLER..... | 11 |
| 4.3 FOREBYGGENDE TILTAK OVERFOR RISIKOUTSATTE GRUPPER..... | 12 |
| 4.4 TILTAK FOR BEHANDLING OG REHABILITERING AV RUSAVHENGIGE | 13 |
| 4.5 ALKOHOLPOLITISKE TILTAK | 13 |
| 4.6 IBESTAD KOMMUNES ALKOHOLPOLITIKK..... | 13 |
| 4.6.1 SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER..... | 14 |
| 4.6.2 SALGSBEVILLINGER..... | 14 |
| 4.6.3 SKJENKEBEVILLINGER..... | 14 |
| 4.6.4 REGULERINGER AV TILGJENGELIGHETEN | 14 |
| 4.6.5 SALGS- OG SKJENKETIDER I KOMMUNEN | 14 |
| 4.6.6 GEBYR FOR SALG OG SKJENKING | 14 |
| 4.6.7 KONTROLL MED SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER | 15 |
| 4.6.8 KOMMUNEN KAN TILDELE TO HOVEDTYPER BEVILLINGER..... | 15 |
| 5 OPPFØLGING OG REHABILITERING AV RUSMIDDELBRUKERE..... | 16 |

| | |
|--|-----------|
| 5.1 KOMMUNENS ANSVAR OG ROLLE | 16 |
| 5.2 INDIVIDUELL PLAN | 16 |
| 5.3 OPPFØLGING AV RUSMIDDELBRUKERE I IBESTAD..... | 16 |
| 5.4 EKSISTERENDE KOMMUNALE TILBUD – RUS OG PSYKISK HELSE | 17 |
| <u>6 GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING AV PLANEN.....</u> | 17 |
| 6.1 ANSVARFORDELING..... | 17 |
| 6.2 SAMARBEID | 18 |
| 6.3 FREMDRIFT OG RUTINER ELLER SYSTEM FOR OPPFØLGING AV PLANEN | 18 |
| 6.4 PROSJEKT- OG UTVIKLINGSARBEID | 18 |
| 6.5 KOMPETANSEBEHOV | 18 |
| 6.6 ØKONOMISKE KONSEKVENSER | 18 |
| 6.7 EVALUERING OG RULLERING AV PLANEN..... | 19 |
| <u>VEDLEGG 1</u> | 20 |
| <u>VEDLEGG 2</u> | 22 |

0 SAMMENDRAG

Rusmiddel politisk handlingsplan er satt opp med 6 kapitler.

Kapittel 1 forklarer prinsippene og formålet med planen.

Kapittel 2 beskriver situasjonen og bruk av rusmidler i Ibestad.

Kapittel 3 tar for seg nasjonale mål og føringer, samt forslag til kommunale mål og strategier.

Kapittel 4 skisseres tiltak innen forebygging, redusert etterspørsel, tilgjengelighet, personer i risikozonen og i rehabilitering. Det er totalt 30 tiltak som er skissert i planen. Disse er nummererte. Mange av disse tiltakene må videre utredes og analyseres, samt kostnadsberegnes.

I kapittel 5 beskrives hvordan kommunen følger opp og rehabiliterer rusmisbrukere.

I kapittel 6 spisses planen i noen viktige tiltak og om hvordan planen skal følges opp.

1 INNLEDNING

Alle kommuner skal ha en Rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Ibestad kommune skal nå revidere eksisterende plan slik at den kan sluttbehandles i kommunestyret i januar/februar 2014. Den reviderte planen skal legges til grunn ved utstedning av skjenkebevillingene for perioden 2014 – 2016 (rulleres av nytt kommunestyre våren 2016).

Hensikten med denne planen er å se helhetlig på de rusmiddelpolitiske utfordringene som foreligger i kommunen. Planen skal være et flersektorielt redskap og ut fra lovens intensjoner og kommunens egne behov bør det føres en enhetlig og helhetlig politikk ved at det både ses på bevillingsordninger og annen forebygging i sammenheng med rehabiliteringsområdet.

Videre er hensikten å vedta et bevillingsreglement for inneværende valgperiode.

Våren 2006 kom en ny veileder (IS-1362) for kommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan. Denne er fulgt i denne planen.

1.1 Formål

Formålet med Rusmiddelpolitisk handlingsplan er at kommunen skal ha en helhetlig plan for rusforebygging og bevillingspolitikken.

I planarbeidet skal følgende hensyn ivaretas:

- Forankring i kommunens ledelse og øvrige planverk
- Legge til rette for samspill mellom alle berørte virksomhetsområder og instanser
- Legge til rette for koordinering og hensiktsmessig rapportering
- Involvering av berørte parter på et tidlig tidspunkt

1.2 Organisering av planarbeidet

Prosjektansvarlig er Ibestad kommune ved rådmannen. Planarbeidet har vært organisert som et tverrfaglig prosjekt med deltakere fra administrasjonen i Ibestad kommune, samt interesseorganisasjoner. Det henvises til vedtatt planprogram.

Prosjekt-/arbeidsgruppen benytter seg av/knytter til seg andre fagpersoner/organer etter behov, slik som for eksempel representanter fra ungdomsrådet og FAU-representanter.

1.3 Lovgrunnlag

Etter alkohollovens § 1-7d er kommunene pålagt å utarbeide en **alkoholpolitisk handlingsplan**. En rekke andre lover pålegger også kommunen å løse oppgaver på "rusmiddelfeltet", slik som alkoholloven, lov om kommunale helse og omsorgstjenester, lov om barn og forelder, lov om barneverntjeneste, helsepersonelloven, smittevernloven, lov om psykisk helsevern, samt reform om rus.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan blir ikke behandlet som en kommunedelplan etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

1.4 Noen utfordringer

I arbeidet med en rusmiddelpolitisk handlingsplan kan det oppstå motstridende interesser og paradokser som:

- Det som er hensiktsmessig for noen kan være skadelig for andre.
- Man går inn i motsetningsforholdet mellom økonomiske, sosiale og kulturelle interesser.
- Paradokser oppstår når man forsøker å sette ut i livet selvmotsigende planer.
- Problematisering av politikk- og fagområders inngripen i hverandre.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan er et møte mellom ulike aktører og roller, der man har:

- Ulike oppgaver
- Ulik kompetanse
- Ulik interesse og fokus knyttet til egne oppgaver og kompetanse

1.5 Forholdet til kommunens øvrige planer

Rusmiddelpolitisk handlingsplan vil være forankret i og en del av Kommuneplan for Ibestad. Planen kan derfor gripe inn i andre planer innen oppvekst, psykisk helse, sosial, rus, næring mv.

1.6 Arbeidsmetodikk

Ut i fra alkohollovens intensjoner og kommunenes egne behov, bør kommunene føre en enhetlig og helhetlig politikk ved at de ser bevillingsordninger og annen forebygging i sammenheng med arbeidet på rehabiliteringsområdet.

Tre nivåer for å arbeide forebyggende

Nyere forskning og metoder skiller mellom *universell*, *selektiv* og *indisert* forebygging. De ulike nivåene henspeiler på ulike formål og ulike målgrupper.

1. *Universell forebygging* – rettet mot hele befolkningen eller grupper av befolkningen uten at en har identifisert grupper med forhøyet risiko. Kan dreie seg om lag og foreningsarbeid, samt investeringer i idrettsarenaer og kulturutvikling. Planlagt samfunnsutvikling og infrastruktur for et godt og harmonisk samfunn rettet mot hele befolkningen. Skole, barnehage og familiekontakt er viktig her.
2. *Selektiv forebygging* er tiltak rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos målgruppen. Selektivt forebyggende arbeid omfatter tiltak i risikogrupper og i problemskapende prosesser en ikke har kunnet forhindre på et tidligere tidspunkt. Siktemålet er å hindre videreutvikling, eller tilbakefall til vanskelige livssituasjoner eller sykdom.

3. *Indisert forebygging* er tiltak rettet mot individer med høy risiko eller klare tegn på problemer. Ofte er det her snakk om individer eller grupper, evt. familier, som allerede har vært i en sykdoms- eller problemsituasjon. Dette kan være tiltak som tar sikte på å vedlikeholde et funksjonsnivå, hindre en forverring av allerede eksisterende problemer, eller motarbeide at de blir kroniske eller får tilbakefall.

Tiltak rettet mot ungdom med begynnende rusproblemer eller tiltak rettet mot barn og unge med symptomer på psykiske vansker er eksempler på *indisert forebygging*.

Kunnskap om risiko og beskyttelse er i stor grad en forutsetning for å kunne sette inn tiltak tidlig, før problemene utvikler seg. Tidlig forebyggende innsats kan settes inn på alle nivå.

2 STATISTIKK – BESKRIVELSE OG VURDERING AV RUSMIDDELSITUASJONEN I IBESTAD KOMMUNE

2.1 Situasjonen i Ibestad kommune

I rusmiddelpolitisk handlingsplan for 2000 - 2003 heter det at "Hovedmålet er å forebygge sosiale problemer gjennom å motvirke misbruk av rusmidler." Det sies videre at man vil styrke forebygging spesielt blant ungdom. Planen forutsatte en bred forpliktende samhandling og tverrfaglig arbeid mellom kommunale faginstanser, foreldre, lensmannen og de etablerte fritidstilbudene. Spesielt skolene ble tillagt et ansvar for det holdningsskapende arbeidet.

Det er få tall og statistikker for rusmiddelsituasjonen og utviklingen i Ibestad. Det er derfor vanskelig å si noe sikkert om hvordan man har lyktes i dette arbeidet. Utfordringene relatert til rus oppfattes som komplekse og økende i antall. Misbruk av narkotika må ses i sammenheng med tidlig debut med alkohol, psykisk helse og andre samfunnsmessige forhold som virker inn på det totale bildet. Fattigdom, dårlig sosialt nettverk, rusmisbruk i familien, omsorgssvikt, traumatisering, opplevelse av tap i skolesammenheng, er noen faktorer som gjør unge mennesker mer sårbar for å utvikle eget rusmisbruk. I Ibestad, som i andre kommuner, ser vi ofte rusmisbruk i et "generasjonsperspektiv", og at denne form for adferd ofte "arves" sosialt.

2.1.1 Tall fra Politiet

Det opplyses at i 2012 var det 6 saker innenfor brudd på narkotika og legemiddeloven i Ibestad. Det var totalt 4 voldssaker i Ibestad hvorav 1 familievoldssak. Ut fra politiets erfaring forekommer kjøring i ruspåvirket tilstand trolig ukentlig.

2.2 Narkotika i Ibestad

Det antas at situasjonen for Ibestad er tilnærmet lik situasjonen en ser på landsbasis. De stoffene man registrert brukt regelmessig er cannabis og amfetamin, i tillegg har man registrert et noe større misbruk av vanedannende medikamenter. En liten gruppe misbruker også kokain, men dette stoffet er mye mindre anvendt enn de billigere stoffene cannabis og amfetamin. Inntrykket bygger også på de funn politiet i regionen har gjort. Det antas at også bruken av anabole steroider forekommer både blant enkeltpersoner og i enkelte miljøer i Ibestad.

| Narkotika | |
|------------------------------------|-------------------------|
| Antall innbyggere > 15år i Ibestad | Ca. 1200 personer |
| År | 2012 |
| Stoff | % som har brukt i Norge |
| Cannabis | 10,5 |
| "Sniffet" | 5,1 |
| Amfetamin o.l. stoffer | 2,2 |
| Kokain eller "crack" | 1,9 |
| LSD | 0,3 |
| Ecstasy | 1,4 |
| GHB | 0,7 |
| Heroin o.l. stoffer | 0,4 |
| Tatt stoff med sprøyte | 0,2 |

Tabell 1: I Norge viser undersøkelser at 10,5 % av befolkningen over 15 år bruker cannabis. Tabellen beskriver den relative andelen av befolkningen som bruker narkotiske stoffer. Overført til Ibestads forhold kan dette bety at mellom 10 og 13 % av befolkningen over 15 år forbruker ett eller flere narkotiske stoffer. (Kilde SIRUS)

2.3 Kort om alkoholmisbruk i Ibestad

På landsbasis viser undersøkelser at 86 % av befolkningen over 15 år har drukket alkohol. Av disse kan mellom 66500 og 123000 være såkalt storforbrukere av alkohol. Det vil si at de drikker i gjennomsnitt 10cl eller mer hver dag i løpet av året. Dette utgjør mellom 1,76 og 3,26 % av befolkningsmengden over 15 år. Det antas at situasjonen i Ibestad er lik landsgjennomsnittet.

2.4 Rus og psykiatritjenester i Ibestad

Ibestad kommune har et psykiatriteam bestående av fastlege, psykiatrisk sykepleier og helsesøster, totalt 2 fulle stillinger i tjenesten. Ansvaret for rusmiddelarbeidet i kommunen, ligger hos avd. Helse (lege og psykiatrisk sykepleier). Avdelingen behandler et antall pasienter med ulike typer rusproblematikk. Tjenesten samarbeider også med NAV, barneverntjenesten og spesialisthelsetjenesten der det er behov.

Helsesøster og fastleger er to sentrale aktører i det rusmiddelforebyggende arbeidet i kommunen. Begge har en viktig funksjon for å forebygge negative konsekvenser av rusmiddelbruk, og gi hjelp på et tidlig tidspunkt.

Fastlegen har en sentral rolle i å styrke rusmiddelforebyggingsarbeidet i kommunen, gjennom planlegging og praktisk gjennomføring.

Fastlegen har det koordinerende ansvar for helsetjenester til barn, ungdom og voksne/eldre ut fra sin vurdering av situasjonen. Fastlegen skal utrede både somatiske, fysiske og psykiske symptomer. Fastlegen kan samarbeide med andre instanser, eller henvise til utredning eller behandling i spesialisthelsetjenesten og kan følge opp eventuelt med medikamentell behandling.

Netto driftsutgifter til personer med rusproblemer var i 2012, i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter for sosialtjenesten - for Ibestad kommune 3,7 % - for hele landet 16,6 %. Landsgjennomsnittet var på 15,3 % i 2010 og på 14,5 % i 2007 (SSB Sosialtjenester nivå 2).

2.5 utfordringer i lbestad

- Kommunen har ansvar for å yte støtte og hjelp til sårbare grupper i befolkningen, samhandle med andre instanser, samt drive forebyggende virksomhet. Antall oppgaver er stadig voksende. Rus og psykiatriproblemer fins i alle aldersgrupper
- Unge brukere, som sliter med både rus- og psykiske problemer, medfører økt behov for samhandling med ulike andre faginstanser, og økt behov for spesifikk fagkompetanse.
- Å opprettholde lovpålagte oppgaver med stadig endrende rammebetingelser og brukersammensetning er utfordrende og ressurskrevende, spesielt faglig.
- Det er behov for nytenkning vedrørende boligetablering/tilbud for disse gruppene.
- Samhandlingsreformen kan gi utfordringer innen området som man må være oppmerksom på, der økt fagansvar og økte økonomiske forpliktelser pålegges kommunen.

2.6 Registrert alkoholomsetning i kommunen

Innrapportering fra bevilingshavere i 2012 i antall liter. Kilde Ibestad kommune.

| Øl i butikk | Øl skjenkesteder | Vin skjenkesteder | Brennevin Skjenkesteder |
|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------------|
| X ₁ liter | X ₂ liter | X ₃ liter | X ₄ liter |

NB! Statistikk for 2012 og 2013 var ikke tilgjengelig når planen ble utarbeidet. Så snart det er innhentet oppgaver fra salg og skjenking blir dette lagt inn i statistikken.

2.7 Kontroll og oppfølging

Det vises til vedtatte retningslinjer for kontroll av salg, skjenking og servering vedtatt av Ibestad kommunestyre i sak 35/2000. Ibestad kommune har avtale med en privat leverandør som gjennomfører skjenkekontroll. Skjenkekontrollørene setter selv opp årsplan for hvert år i samsvar med krav i alkoholforskriftens kapittel 9. I henhold til forskriftens § 9 skal skjenkekontrollen særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, samt at det ikke selges eller skjenkes alkohol til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. For hver kontroll fylles det ut kontrollskjema som sendes bevilingsmyndigheten.

Det har ikke vært registrert overtredelser de siste 5 år.

2.8 Avgifter

Kommunen tar inn mellom 10. = 20.000 kroner årlig i skjenkeavgifter. Skjenkeavgiften overføres i helhet forebyggende rusarbeid.

2.9 Oppsummering om situasjonen i lbestad

- Det anslås at kommunen ligger på landsgjennomsnittet med hensyn til storforbrukere av alkohol i Ibestad kommune.
- Man antar at det finnes en del illegal omsetning, produksjon, og forbruk av alkohol i tillegg til registrert omsetning. I tillegg skjer omsetning og annen import.
- Det avdekkes få brudd som går direkte på salgs og skjenkehåndteringen.

- Ibestad, som øvrige kommuner i regionen, har en økende og uavklart utfordring mht narkotika, spesielt i den unge delen av befolkningen.
- Fagfolks opplevelse av stadig yngre debutalder.
- Det kan påvises en del levekårsproblem i Ibestad ut fra KOSTRA-tall, som man vet påvirker forekomst av rusproblemer i et samfunn. Ibestad har et større antall sosialhjelpsmottakere enn landsgjennomsnittet, men lavere enn det man finner i sammenlignbare kommuner.

3 NASJONALE OG KOMMUNALE MÅL OG STRATEGIER

Nasjonale mål og strategier kan variere med ulike regjeringer. Det er allikevel bred partipolitisk enighet om å redusere de sosiale og helsemessige skadene av rusmiddelbruk. Forskning på alkoholfeltet dokumenterer at det er en nær sammenheng mellom totalforbruket i befolkningen og omfanget av alkoholrelaterte skader. Det er også påvist en nær sammenheng mellom totalkonsumet i befolkningen og antall storforbrukere. Jo høyere totalkonsum, desto flere storforbrukere, og jo flere storforbrukere, desto flere alkoholrelaterte skader. Det lokale forebyggende arbeidet bør derfor ta sikte på å redusere det totale forbruket av alkohol, samtidig som det er nødvendig å sette inn tiltak mot særlig risikoutsatte grupper.

Stoltenbergutvalgets rapport

Stoltenbergutvalget leverte sin rapport om narkotika til helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen i 2010. Stoltenberg-utvalget, som ble nedsatt i 2009, har vurdert hvordan de mest hjelpetrengende rusmiddelavhengige kan få bedre hjelp. Vurderingene er lagt til grunn i tiltak.

3.1 Nasjonalt overordnet mål

Helse- og omsorgsdepartementet la i 2007 fram ”Opptappingsplan for rusfeltet”. Opptappingsplanen hadde som overordnet mål: **Å redusere de negative konsekvensene som rusmiddelbruk har for enkeltpersoner og for samfunnet.**

Det overordnede målet deles opp i fem hovedmål:

Mål 1: Tydelig folkehelseperspektiv

Mål 2: Bedre kvalitet og økt kompetanse

Mål 3: Mer tilgjengelige tjenester og økt sosial inkludering

Mål 4: Forpliktende samhandling

Mål 5: Økt brukerinnflytelse og bedre ivaretagelse av barn og pårørende

3.2 Mål og strategier for Ibestad kommune

Mål

1. Å bedre forebygging tilpasset utsatte grupper, særlig med fokus på barn og ungdom
2. Å utvikle helhetlige løsninger gjennom forpliktende samhandling og tverrfaglig samarbeid

Strategi

1. Utvikle et tverrfaglig *Forebyggende forum* med et klart definert ansvarsområde og klare rutiner, jf. vedlegg 1: *Forebyggende forum – oppdragsbeskrivelse 2014 – 2016*
 - *Forebyggende forum* vil initiere tiltak som styrker sosial deltakelse. Viktige verdier og holdninger utformes i skolen og i samarbeid mellom skole - hjem.
 - *Forebyggende forum* vil gjennom dialog og samarbeid styrke brukerinnflytelsen

- *Forebyggende forum* vil styrke samhandlingen med frivillige organisasjoner i tillegg til det kommunale rusarbeid.
2. Øke kompetansen på rusfeltet.

4 TILTAK

I en liten kommune med begrensede ressurser er det viktig å finne en enkel og effektiv organisering av kommunens mange oppgaver – også innenfor rusmiddelarbeidet. Kommunens tjenester og kompetanse innen rusbehandling, omsorg og rehabilitering ligger i avdelingene Helse (lege, psykiatri og rus), PRO (pleie, rehabilitering og omsorg) og NAV.

Allmenn forebygging og holdningsskaping inkluderer seksjonene Oppvekst (skole, barnehage, barnevern og kultur); Helse, NAV og Plan, næring og utvikling (bevilling og kontroll).

Forebygging av rusproblemer kan deles inn i tre nivåer – se pkt. 1.4:

1. Primærforebygging, basert på en ønsket og planlagt samfunnsutvikling og infrastruktur for et godt og harmonisk samfunn rettet mot hele befolkningen. Skoler, barnehager, fritidsaktiviteter, lag og foreninger, arbeidsplasser og familien er alle viktige arenaer.
2. Sekundærforebygging innrettes mot grupper i faresonen. Sekundært forebyggende arbeid omfatter tiltak i risikogrupper og i problemskapende prosesser som primærforebygging ikke har kunnet forhindre på et tidligere tidspunkt. Siktemålet er å hindre videreutvikling, eller tilbakefall til vanskelige livssituasjoner eller sykdom.
3. Tertiærforebygging – retter seg mot individer som allerede har vært i en sykdoms- eller problemsituasjon. Det omfatter tiltak som tar sikte på å vedlikeholde et funksjonsnivå, hindre en forverring av allerede eksisterende problemer, eller motarbeide at de blir kroniske eller får tilbakefall

Det vil være en glidende overgang mellom nivåene. Ibestad er en liten og relativt oversiktlig kommune hvor det bør være mulig både å få til god forebygging på alle tre nivåer og samtidig identifisere grupper og personer som er i faresonen eller allerede har problemer.

4.1 Overordna tiltak for Ibestad skal være

| | Tiltak | Beskrivelse (Hvorfor) | Ansvarlig |
|---|--|---|---|
| 1 | Bedre samordning av tjenester i kommunen gjennom samarbeid på tvers av enhetene og andre organisasjoner som arbeider med rusrelaterte problemstillinger, jfr. oppdragsbeskrivelse for Forebyggende forum. Kompetanseheving. | Forebygging basert på felles kunnskap og kompetanse, og samhandling på tvers. Alle ansatte som arbeider med barn får økte forståelser for hvilke risikoer som kan føre til | Rådmannen og seksjonslederne. <i>Forebyggende forum.</i> |

| | | | |
|---|--|---|---|
| | | misbruk av rusmidler, samt innføring i faktorer som kan hjelpe barn og ungdom. | |
| 2 | God oppfølging av Rusmiddelpolitisk plan sikres gjennom <ul style="list-style-type: none"> o <i>Forebyggende forum</i> som skal sørge for oppfølging av planen - deltakere fra de berørte tjenestene i kommunen og i samarbeid med relevante frivillige organisasjoner og andre berørte etater. o <i>Forebyggende forum</i> rapporterer om oppfølging av planen i årsrapporten, jfr. <i>Oppdragsbeskrivelse for Forebyggende forum</i> | Forutsigbart flerfaglig sektor-overgripende samarbeid – <i>Forebyggende forum</i> | Rådmannen, seksjonslederne og <i>Forebyggende forum</i> |
| 3 | Kommunen skal kartlegge alkoholkonsumet gjennom salgs- og skjenkestatistikk | Lovpålagt | Plan, næring og utvikling |

4.2 Universell forebygging

Forebyggende arbeid er å gjøre en tidlig innsats med klar målsetting om å forhindre negativ utvikling, og samtidig ta i bruk tiltak som fremmer positiv atferd, mestring og sosial utvikling – ”sosial kompetanse”.

”Sosial kompetanse er relativt stabile kjennetegn i form av kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde sosiale relasjoner. Den fører til en realistisk oppfatning av egen kompetanse, som er en forutsetning for sosial mestring og for å bli sosialt akseptert og for å etablere vennskap”. (Terje Ogden, (2008) Forskningsdirektør og professor ved Atferdssenteret).

Rusmiddelproblemer oppstår og utvikler seg på mange ulike arenaer, og i ulike faser av livet. Skal kommunen lykkes med å redusere rusmiddelproblemene, må forebyggingen rette seg mot alle aktuelle arenaer. Det kan blant annet være i skoler, barnehager, fritidsaktiviteter, lag og foreninger, arbeidsplasser og familien. I det holdningsskapende arbeidet med barn og unge er det spesielt viktig at foreldre og foresatte (familien) involveres.

Det tas sikte på å beskrive tiltak i Ibestad kommune som er av universell forebyggende karakter, det vil si tiltak som er rettet mot hele befolkningen og/eller hele grupper av befolkningen. Mange tiltak inngår i *Oppdragsbeskrivelse for Forebyggende forum*, jfr. vedlegg 1.

Delmål for universell forebygging i Ibestad kommune:

- Videreføre og utvikle attraktive sosiale og kulturelle møteplasser i Ibestad
- Videreføre og utvikle aktivitetstilbud i regi av kommunen, frivillige organisasjoner og private aktører som fremmer bred sosial deltakelse blant kommunens innbyggere

4.2.1 Redusere etterspørselen etter rusmidler

Med etterspørselsreducerende tiltak menes forebyggende tiltak som har til hensikt å begrense folks etterspørsel (søken) etter rusmidler.

Delmål for å redusere etterspørselen i Ibestad:

- Håndhev forbudet mot alkoholreklame på salgs og skjenkesteder
- Sikre at aldersgrenser for salg og servering av alkohol overholdes
- Arbeide med å skape gode holdninger, opplysning og informasjon på alle relevante arenaer. I skolene skal en i samarbeid med hjemmet ha et bevisst forhold til rus og skadevirkninger

Tiltak universell forebygging

| | Tiltak | Beskrivelse | Ansvar |
|----|---|---|--------------------------------|
| 4 | Økt kompetanse blant alle som har ansvar for barns oppvekst. | Styrke og utvikle læringssystemer som kan sikre at alle kan utvikle gode kunnskaper og ferdigheter. | Oppvekst |
| 5 | Styrke samhandling og foresatte sin deltakelse i barnehage og skole | Funksjonelt og systematisk samarbeid mellom barnehage og foresatte, og mellom skole og foresatte. | Oppvekst og FAU |
| 6 | Systematisk informasjon og innhenting av kunnskap | Sikre at barnehagens og skolens rådsorganer og det kommunale FAU blir aktive medspillere | Oppvekst og FAU |
| 7 | Videreføre ANT- program (alkohol, narkotika og tobakk) | For å skape gode holdninger til alkohol, narkotika og tobakk | Oppvekst |
| 8 | Foreldreveiledning | Foreldrene er de viktigste personene som har størst innflytelse på barn og unges holdninger til rusmidler. Fokus på programmer for foreldreveiledning. | Oppvekst |
| 9 | Pårørendegrupper – rus | Pårørendes behov for kompetanse og erfaringsutveksling. | Helse |
| 10 | Frivillighetsseminar om folkehelse | Kompetanseheving med tanke på frafallsutfordringer, sosialisering, verdi- og holdningsskapende arbeid. Bevisstgjøre fritidsledere på deres rolle i forhold til folkehelse hos barn og ungdom. | Oppvekst og Forebyggende forum |

4.3 Forebyggende tiltak overfor risikoutsatte grupper

Forebyggende tiltak overfor risikoutsatte grupper bør baseres på vurderingen av rusmiddelsituasjonen i kommunen og tilpasses ulike målgruppers behov.

Eksempler kan være:

Barn og unge med atferdsproblemer, barn av rusmiddelmissbrukere og psykisk syke foreldre, barn av innsatte i fengsler, spesielle ungdomsmiljøer i Ibestad.

Barn og unge som faller innenfor disse risikogrupperne er særlig utsatt for å utvikle rusmiddelproblemer. Forebygging rettet mot særlig risikoutsatte grupper omfatter både tiltak som grenser til allmennforebygging og tiltak som grenser til sekundærforebygging og behandling. Det er viktig at slike tiltak iverksettes overfor unge mennesker som er i faresonen for å utvikle eller forsterke et rusmiddelmissbruk.

Delmål for Ibestad - risikoutsatte grupper

Innen utgangen av planperioden skal:

- Styrke tjenester til rusavhengige og potensielle rusavhengige, for å oppnå bedret livssituasjon.
- Styrke arbeidet innen for kategoriene sekundær og tertiærforebygging.
- Styrke tilbudet til barn og pårørende av rusavhengige.

| | Tiltak | Beskrivelse Status | Ansvarlig |
|----|--|-------------------------------------|---|
| 11 | Barn av rusmisbrukene foreldre skal sikres et godt tilbud og ivaretagelse. | Videreutvikles av Oppvekst og Helse | Rådmannen/ <i>Forebyggende forum</i> |

4.4 Tiltak for behandling og rehabilitering av rusavhengige

Det henvises til beskrivelse og forklaring av tertiær forebygging i kapittel 1.

Delmål for Ibestad:

Innen utgangen av planperioden skal:

- Hjelp til rusavhengige for å komme seg ut av sin avhengighet ha blitt styrket, gjennom større tverrfaglig samarbeid, både internt og eksternt.
- Størst mulig grad av selvstendighet og deltakelse i samfunnet for rusavhengige som har kommet seg ut av sin rusavhengighet. Ibestad kommune vil satse på et godt ettervern.

| | Tiltak | Status/beskrivelse | Ansvarlig |
|----|--|--|---------------------|
| 12 | Tverrfaglig samarbeid forsetter og videreutvikles. | Styrke tverrfaglig samarbeid internt i kommunen for rusavhengige i rehabilitering. | Rådmannen =FORUM |

4.5 Alkoholpolitiske tiltak

Kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan kan ikke omtale alle typer forebyggende tiltak, men det er naturlig å fokusere på to typer tiltak:

- **Tiltak for å redusere etterspørselen etter rusmidler**
- **Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av rusmidler**

Det henvises til tabeller i kap 4.2.1 og til kap 4.7

4.6 Ibestad kommunes alkoholpolitikk

Hvordan Ibestad regulerer tilgjengelighet og etterspørsel av alkohol.

Det finnes omfattende dokumentasjon på effekten av tiltak for å begrense alkoholskader. De mest effektive tiltakene er såkalte regulatoriske virkemidler som påvirker pris og tilgjengelighet av alkohol. Dette omfatter blant annet kontroll med omsetning og skjenking av alkohol, samt håndhevelse av aldersgrenser. Alkoholoven gir kommunene et omfattende ansvar på dette området. Kommunens bevillingspolitikk og kontroll er viktig for å begrense totalforbruket og redusere skadene av alkohol.

4.6.1 Salgs- og skjenkebevillinger

Kommunen har et bevillingssystem der tilgjengeligheten av alkohol for forbrukere i stor grad bestemmes av lokale politiske organer. Næringsinteresser er knyttet til salg og skjenking av alkohol, samtidig som at det er en utstrakt enighet i samfunnet om å begrense omfanget av forbruket. Det er kryssende interesser som må ivaretas ved at kommunen setter bestemmelser for åpningstider og skjenketider, antall bevillinger og bevillingsperioder. Ibestad kommune vil reagere strengt ved overskridelser av salgs- og skjenkebestemmelsene.

4.6.2 Salgsbevillinger

Ibestad kommune hadde ved årsskiftet 4 salgsbevillinger.

4.6.3 Skjenkebevillinger

Ibestad kommune hadde ved årsskiftet x steder med skjenking av alkohol. (NB! fylles ut senere)

4.6.4 Reguleringer av tilgjengeligheten

Salgsbevillinger og skjenkebevillinger, tiltak for å regulere tilgjengeligheten i Ibestad.

Det anses som viktig å ha best mulige kontrollordninger og statistikkgrunnlag når det gjelder bruk av rusmidler. Det arbeides for å redusere de negative følgene av tilgjengelighet.

| | Tiltak | Status/beskrivelse | Ansvarlig |
|----|--|------------------------------------|---|
| 13 | Sette i verk tiltak som kan redusere tilgangen på alkohol og narkotika til ungdom under 18 år gjennom uoffisielle kanaler. | Eksisterer, men må videreutvikles. | Rådmannen Politiet Forebyggende forum |

4.6.5 Salgs- og skjenketider i kommunen

Kommunen kan selv i stor grad bestemme sine salgs- og skjenketider og kan ha kortere eller lengre åpningstider enn lovens normaltid. Det er ikke anledning til å bestemme at det kan selges eller skjenkes utover lovens maksimaltider.

4.6.6 Gebyr for salg og skjenking

Kommunen skal fastsette gebyr for salgs- og skjenkebevillinger, jf. alkoholloven § 7-1. Alkoholforskriftens kapittel 6 angir gebyrsatser, beregningsmåte og minstegebyr. Minstegebyret skal sikre kommunen en viss dekning for utgifter til søknadsbehandling og kontroll. Det er ønskelig å angi hvilke inntekter kommunen kan beregne som følge av gebyrene. Kommunen bestemmer selv hva inntektene fra gebyret skal brukes til. Kommunen kan velge om retningslinjene skal omtale hva gebyret skal brukes til. Alkoholloven legger ikke føringer på dette.

Helsedirektoratet sier i sitt rundskriv til alkoholloven:

- Gebyret skal i første rekke dekke kostnader ved behandling av bevillingssøknaden og kontroll med utøvelsen av bevillingen.
- Bevillingsgebyrene er ikke øremerket, men ved departementets beregning av gebyrets størrelse er det sett hen til forventede kostnader ved behandlingen av bevillingssøknaden og kontroll med utøvelsen av bevillingen.

4.6.7 Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

Kommunen har ansvaret for kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, jfr. alkoholoven § 1-9. Dette er et viktig alkoholpolitisk virkemiddel for å redusere problemer knyttet til omsetning av alkohol. Kontrollen må særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kontrollmyndigheten skal føre tilsyn med at bevillingshaverne følger alkoholoven, alkoholforskriften, vilkårene i bevillingen og kommunens retningslinjer for øvrig. Kommunen skal også føre kontroll med bevillingshaverens intern kontrollsystem, jfr. alkoholforskriften kapittel 8.

Alkoholoven gir bevillingsmyndigheten adgang til å inndra en bevilling dersom bevillingshaver overtrer bestemmelser i alkoholoven. Kommunen kan også anmelde forholdet. Det er viktig at kommunen utnytter sanksjonsapparatet som en del av sin alkoholpolitikk. Dette vil, sammen med den generelle kontrollen av utøvelsen av bevillingene, være det beste virkemidlet kommunen har for å redusere de sosiale og helsemessige problemene knyttet til bruk av alkohol.

4.6.8 Kommunen kan tildele to hovedtyper bevillinger

- Salgsbevillinger
- Skjenkebevillinger; permanent, for en bestemt del av året eller for en enkelt anledning

Alkoholoven § 1-7 og 1-7a gir retningslinjer for saksbehandlingen ved bevillingssøknader. Det går fram av bestemmelsene at avgjørelser av bevillingssøknader er skjønnsmessige, og at det kan trekkes vide rammer for hvilke hensyn som kan vektlegges.

Kommunestyret har i delegeringsreglement av 30.05.2013 fattet følgende vedtak om delegering etter alkoholoven:

Kommunestyret delegerer sin avgjørelsesmyndighet etter alkoholoven, med de til enhver tid gjeldende forskrifter og endringer i lov, til formannskapet.

Delegeringen gjelder ikke avgjørelsesmyndighet som ligger til kommunestyret selv i henhold til lov, forskrift eller reglement, jfr. kommuneloven § 10 nr 2.

Formannskapet delegerer følgende avgjørelsesmyndighet etter alkoholoven til rådmannen:

§ 1-6 andre ledd (bevillingsperioden ved en enkelt anledning)

§ 1-7c (styret og stedfortreder)

§ 1-8 første ledd første punktum (å inndra salgs- og skjenkebevilling inntil attestert omsetningsoppgave foreligger)

§ 1-8 første ledd første punktum (å inndra salgs- og skjenkebevilling inntil ilagt bevillingsgebyr er betalt)

§ 4-2 fjerde ledd andre punktum (en enkelt anledning, utvidelse av bevilling)

§ 4-4 tredje ledd (en enkelt anledning, utvidelse av skjenketid)

§ 4-5 (ambulerende skjenkebevilling)

§ 7-1 (fastsettelse av salgs- og skjenkegebyr)

Rådmannen kan bare avgjøre enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Formannskapet delegerer sin kontrollmyndighet etter § 1-9 til rådmannen.

5 OPPFØLGING OG REHABILITERING AV RUSMIDDELBRUKERE

5.1 Kommunens ansvar og rolle

Kommunen har ansvar for å hjelpe den enkelte til å komme bort fra misbruk av alkohol og andre rusmidler. Den har også ansvar for å gi råd, veiledning og hjelp til vedkommendes familie. Dette følger av lov om kommunale helse og omsorgstjenester.

Både sentrale lover og forskrifter understreker kommunens særlige ansvar for å legge til rette for helhetlige og koordinerte tjenester. Forskrift om habilitering og rehabilitering er sentral i denne sammenheng. Forskriftens hensikt er å kvalitetssikre at de tjenester som ytes og tilbys og er:

- Ut fra et brukerperspektiv
- Samordnet, koordinert og helhetlig
- I eller nærmest mulig brukerens vante miljø, og
- I en for brukere meningsfylt sammenheng

5.2 Individuell plan

For gruppen brukere som har behov for langvarige og koordinerte helse- og/eller sosial tjenester, er retten til å få utarbeidet en individuell plan (IP) lovfestet. Retten er uavhengig av diagnose og alder, og gjelder selv om en mottar tjenester fra et eller flere forvaltningsnivå. Man kan også reservere seg mot å få utarbeidet IP.

En individuell plan skal inneholde en oversikt over brukerens mål, ressurser og behov for tjenester, og brukeren skal selv ha en aktiv rolle i prosessen med å lage planen. Planen skal være et verktøy for samarbeid mellom bruker og tjenesteapparatet, og mellom de ulike tjenesteyterne på tvers av organisasjonen. Dette betinger en aktiv koordinator, og god tilrettelegging for bruker.

I forskrift om habilitering og rehabilitering § 8 beskrives kommunens plikt til å planlegge og organisere sin virksomhet: *"Det skal finnes en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomheten i kommunen. Tjenestene som tilbys skal være synlige og lett tilgjengelige for brukere og samarbeidspartnere"*.

Ibestad har etablert en koordinerende enhet, som organisatorisk er lagt under seksjon for Pleie, rehabilitering og omsorg (PRO).

5.3 Oppfølging av rusmiddelbrukere i Ibestad

Fastlegen har ansvar for barn/unge og voksne med atferd som utgjør en helserisiko. Fastlegen har verktøy for å oppdage høykonsumenter, hvor rusmiddelkonsumet utgjør en helserisiko. Fastlegene kan ved å spørre om rusmiddelbruk oppdage begynnende eller mer alvorlig rusproblematikk, og har henvisningsrett/-plikt til spesialisthelsetjenesten.

Psykiatrisk sykepleier har ansvar for å gi et godt og utadrettet tilbud til personer i kommunen som har det vanskelig. Hun har også ansvar for råd, veiledning og samtalerapi til mennesker med blant annet samtidige rus og psykiske lidelser. Noen tilfeller forblir uoppdaget fordi vi ikke har sett den psykiske lidelsen bak rusproblemen eller rusmiddelmisbruket bak den

psykiske lidelsen. Dette er en ivaretagelse som er viktig i det påbegynte, forebyggende og ettervernedede arbeidet innenfor temaet rus i kommunen.

Helsestasjonens rolle i det rusmiddelforebyggende arbeidet i kommunen.

Helsestasjonen skiller seg fra kurative tjenester/spesialisthelsetjenesten ved å være et tilbud om veiledning, rådgivning - og ikke behandling. Helsestasjon og skolehelsetjenester er en lovpålagt tjeneste med ansvar for helsefremmende og forebyggende arbeid. Retten til disse tjenestene gjelder for alle barn og unge under 20 år, og deres foreldre. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et tilbud det er enkelt å oppsøke, og hvor en blir tatt på alvor med små og store problemer.

Rusmiddelforebygging foregår også gjennom samtaler med foreldre ved konsultasjoner av deres barn på ulike aldersnivåer. Temaet blir også tatt opp gjennom undervisning og gruppesamtaler i grunnskolen.

Tilbudet er gratis og lett tilgjengelig, og personalet har kompetanse som kan støtte opp under den enkelte barn/unge og de foresatte. Helsestasjon og skolehelsetjenesten har høy grad av brukerinvolvering og aksept for brukernes ønsker/behov og er døråpner til andre tjenester ved behov. Helsesøster kan følge opp og henvise disse i samråd med lege til spesialisthelsetjenesten.

5.4 Eksisterende kommunale tilbud – rus og psykisk helse

Ibestad kommune har ikke eget behandlingstilbud innenfor rus og psykiatri, med unntak av lege og psykiatrisk sykepleier. Det samarbeides nært opp mot politi, NAV, skoler og andre naturlige institusjoner i kommunen. Lege gir kurativ behandling der det er mulighet for dette, og psykiatrisk sykepleier gir samtaleterapi, veiledning, råd og oppfølging i den grad det er mulig innenfor feltet. Som regel er det lege som henviser til psykiatrisk sykepleier, men det er også mange som tar direkte kontakt på egen hand. Tjenesten er et lavterskel tilbud.

Kommunen samarbeider nært med DPS Sør-Troms og UNN Harstad/Tromsø og UNN avd. Åsgård sykehus. Det er også knyttet kontakt opp mot Nordlandsklinikken og Sigma Nord. Tjenesten er knyttet opp mot en rekke lover innenfor det kommunale system, som Folkehelseloven, Helse- og omsorgstjenesteloven, Kommunehelsetjenesteloven, Helseforetaksloven, Psykisk helsevernloven og Pasientrettighetsloven.

Ansvarsgruppemøter blir holdt jevnlig der pasienten og eller andre myndighetspersoner for denne ønsker det. Den enkelte får også tilbud om Individuell plan der dette er naturlig, og det er flere tiltak fra ulike etater som foregår samtidig. Tjenesten foretar også oppsøkende virksomhet på bekymring, og avtalte hjemmebesøk dersom behov.

6 GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING AV PLANEN

Det er viktig med forståelse og kompetanse i hele organisasjonen Ibestad kommune. Forebygging er viktig. Tverrfaglig arbeid gjennom *Forebyggende forum* og de ansvarlige sektorene. Kommunen som helhet er ansvarlig for planen og oppfølgingen av den.

6.1 Ansvarsfordeling

Det er svært viktig at de enhetene og avdelingene som arbeider med omsorg og/eller rus, samt forebygging samarbeider på tvers av organisasjonen. Politisk og strategisk forankring er svært viktig for framdriften av planen. Viser for øvrig til kapittel 4 i planen.

6.2 Samarbeid

For at en rusmiddelpolitisk handlingsplan skal være et godt redskap for kommunen, er det viktig at den har et helhetlig perspektiv. Som tidligere presisert bør derfor både bevillingsmyndigheter og virksomheter i helse og omsorgstjenesten delta aktivt.

Forebyggende forum blir en vesentlig aktør og ei viktig arena. Det fordrer imidlertid at spesielt avdelingene Helse (lege, helsesøster og psykiatri), NAV og Oppvekst (barnehage, skole, kultur og barnevern) er aktive, og bruker *Forebyggende forum* som verktøy og samhandlingsarena.

Et samarbeid med frivillige organisasjoner og næringslivet kan i mange situasjoner være viktig. Også samarbeid med andre kommuner, og andre etater som driver forebygging av rusrelaterte skadevirkninger. *Forebyggende forum* tar initiativ til samarbeid når det er hensiktsmessig.

6.3 Fremdrift og rutiner eller system for oppfølging av planen

Det henvises til kapittel 4 tiltak. Det foreslås at *Forebyggende Forum* sammen med rådmannen konkretiserer og prioriterer tiltak som er foreslått i planen.

6.4 Prosjekt- og utviklingsarbeid

Mange av de nye tiltakene må utredes og detaljplanlegges. Prosjektmidler kan søkes hos fylkeskommunen, staten, samt en rekke institusjoner og organisasjoner i samfunnet. Søknader relatert til kapittel 4 i planen.

6.5 Kompetansebehov

Der er tydelige sammenhenger mellom psykiske lidelser, sosiale utfordringer og rus. Det er derfor viktig at kommunen utvikler en felles forståelse og en felles holdning for å håndtere disse utfordringene på en god måte.

Det kreves et vidt engasjement fra enheter som Helse, Oppvekst, NAV og ledergruppa (rådmannen), for å implementere eller forsterke en slik felles holdning. Det er viktig at det arbeides på tvers av ansvarsområdene, fordi man ser hvordan ulike problemstillinger virker inn på bl.a. rusmisbruket. Det er viktig at toppledelsen og politikerne i kommunen ser at utfordringene er komplekse. Opprusting av ruskompetanse og fokus på forebygging er et ressursproblem som er viktig. Det henvises forøvrig til kapittel 4.

Ibestad trenger økt kompetanse på familiodynamikk, for å kunne veilede foreldre og pårørende til ungdom. Rusproblematikk er ofte et familieanliggende.

Det er viktig at rusomsorgen i kommunen utvikles i den kommunale organisasjonen, hvor fagkompetansen og kjennskap til psykisk helsearbeid er forankret gjennom utdanning og samhandling med øvrig helsepersonell.

Kommunen har foreløpig ingen spesifikk oversikt over hvilken kompetanse vi mangler på feltet.

6.6 Økonomiske konsekvenser

Det presiseres at en del av tiltakene er retningsgivende for kommunen i økonomiplan- og budsjettarbeid.

De fleste tiltakene forutsettes løst ved omdisponering av eksisterende ressurser og en annen prioritering av arbeidsoppgaver. Økonomiske konsekvenser av alle tiltak er ikke utredet, men prosjektgruppen ser noen tiltak som kan kreve nye økonomiske ressurser. Disse er:

1. Stimulere til at unge får sunn voksenkontakt. Et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og de frivillige på en rekke arenaer.
 - a. Kommunens aktiviteter skal søke samarbeid med frivillige lag og organisasjoner for å kunne integrere ungdom i risikogrupper i trygge sosiale nettverk.
2. Kompetanseheving innen området, jf. denne planen rettet til relevante tjenester og skole.
3. Vurdere å igangsette et tverretattlig prosjekt som er et arbeids, skole og aktivitetstilbud primært for 16–25-åringene som ikke er i utdanning eller er i jobb.

Regjeringen har i stor grad lagt opp sin styrking av rusfeltet i kommunene som avgrensede tilskuddordninger til prosjekter, med en forutsetning om at prosjektene skal videreføres i kommunal regi når tilskuddsperioden er over. Dette blir et økonomisk dilemma for kommunen. Det gir frihet til å prøve ut tiltak, men kan bli en for stor utfordring å videreføre i egen regi på lang sikt. Det er derfor viktig å se kommunens innsats på rusmiddelfeltet samlet, og fokusere prosjektene om utvikling av en god og målrettet tjeneste totalt sett.

6.7 Evaluering og rullering av planen

I følge Alkoholovens § 1-7d bør alkoholpolitisk handlingsplan behandles i hver Kommunestyreperiode. For å komme ajour anbefales det derfor at planen rulleres i begynnelsen av neste kommunestyreperiode, våren 2016. Rulleringen bør ha fokus på hvilke tiltak i planen en ønsker igangsatt, og om det bør foretas justeringer i forhold til eventuelle nye statlige føringer.

En bør være oppmerksom på at flere av tiltakene i planen ikke kan forventes å gi umiddelbare resultater. En mer dyptgående rullering av planen, slik som nå, bør ikke være nødvendig før påfølgende kommunestyreperiode, våren 2020. Det bør samtidig foretas en ny kartlegging og vurdering av rusmiddelsituasjonen i Ibestad kommune. Det bør vurderes om kommunen gjennom eksisterende tiltak har nådd sine mål. Vurderingen bør legges til grunn for rullering og evt. revisjon av planen, og være bestemmende for hvorvidt det er behov for endringer i tiltaks- og virkemiddelapparatet.

VEDLEGG 1

Forebyggende forum – rådmannens oppdragsbeskrivelse

Formål

Ibestad kommune har i tillegg til Rusmiddelpolitisk handlingsplan vedtatt *Forebyggende plan* for barn og unge. Begge disse planene er rettet mot målgrupper og beskriver tiltak som krever at Ibestad kommune mobiliserer bred flerfaglig kompetanse. Denne kompetansen er i Ibestad kommune men er til daglig spredt på flere organisatoriske enheter i kommunen. Disse aktørene er til daglig opptatt med arbeidsoppgaver innenfor egen organisasjon. For å få til et minimum av nødvendig samarbeid vil rådmannen organisere en felles samarbeidsarena, *Forebyggende forum*, og gi en oppdragsbeskrivelse som klargjør forumets oppgaver og ansvar og angir en minste aktivitet for å sikre kontinuitet i dette viktige arbeidet.

Rådmannen kan pålegge forumet oppgaver utover de som til enhver tid følger av kommunens planer og budsjett.

Organisering

- Leder Oppvekst er leder for *Forebyggende forum*. Leder innkaller, leder møtene og rapporterer.
- Faste deltakere er Helse v/psykiatri og helsesøster, Oppvekst v/skole, barnevern og kultur, samt PRO og NAV. Til møtet i januar/februar hvert år, innkalles i tillegg kommunelege, barnehage, PNU (behandler bevillingssaker) og politiet.
- Alle kommunalt ansatte som innkalles til møte i *Forebyggende forum* er pliktig til å delta.
- *Forebyggende forum* kan invitere FAU, frivillige organisasjoner, regionale og statlige etater og andre med relevante funksjoner og kompetanse når man finner det ønskelig.

Møter

- *Forebyggende forum* skal gjennomføre et møte hvert år i januar/februar.
- Dette møtet skal ha to faste saker:
 - a. Rapportere foregående år – til kommunens årsrapport
 - b. Arbeidsplan for inneværende år – basert på gjeldende planer og budsjett.
- *Forebyggende forum* skal i forbindelse med dette faste møtet forberede og gjennomføre et faglig program for å styrke kommunens forståelse og kompetanse innenfor rusmiddelområdet – både på faglig og politisk nivå.

Fokusområder

- folkehelse hos barn og unge.
- sosial kompetanse, selvfølelse og selvtillit hos barn og unge.
- å få et godt hjem, skole, og elevsamarbeid.
- samarbeid med frivillig sektor - lag og foreninger.
- unngå at barn blir ”skoletapere”.
- sikre at barn har det trygt og forutsigbart i skole og fritid.
- sikre at foreldreveiledning blir et effektivt tilbud.
- at ansatte som jobber med barn får mulighet til å reflektere over egen praksis.
- at alle ansatte som jobber med barn har forståelse for hvilke risikofaktorer som kan føre til rusmisbruk, og hvilke beskyttelsesfaktorer som kan være til hjelp for barna.

- få gode samarbeidsrutiner med spesialisthelsetjenesten.
- å iverksette en kartlegging av fattigdomsutfordringer.
- familier med reduserte økonomiske ressurser.
- motvirke at personer utvikler rusavhengighet.
- hindre/ redusere utvikling av angst og depresjon.
- hindre seksuelle overgrep mot barn.
- på at ingen blir avhengig av legemidler utskrevet av lege. (morfin, benzo, ritalin m.m.)
- at unge ikke bruker anabole steroider.
- å styrke og utvikle lærer kompetansen og det denne planen tar opp.
- å utvikle lederkompetansen
- tilrettelegging av areal og miljø – godt nærmiljø og gode uteareal.

Oversikten er ikke uttømmende.

Ibestad, desember 2013
Rådmannen

VEDLEGG 2

Alkoholreglement for lbestad kommune 2014 – 2016

§ 1. ALKOHOLPOLITISKE MÅL.

Overordna målsetting for lbestad kommunes alkoholpolitikk er:

- Arbeide aktivt for å redusere bruken av alkohol og redusere de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholen kan innebære.
- Sørge for at lovlig omsetning av alkohol skjer i forsvarlige former.
- Kommunestyret vil være restriktiv med å gi bevilling. Hovedregelen ved behandling av bevillingssaker er at edruskapspolitiske hensyn går foran næringspolitiske.
- Skjenkebevilling gis kun til typisk spisested. Det vil si etablisement som har eget kjøkken med kjøkkenpersonale. Gyldig skjenkebevilling forutsetter til enhver tid næringsmiddelkontrollens godkjenning av lokaler.
- Skjenking av alkoholholdig drikk kan bare skje dersom det samtidig kan skjenkes svakere alkoholvarer. Skjenkes øl og vin må skjenkestedet også tilby alkoholfri vin og alkoholfritt øl.
- Skjenkebevilling i forbindelse med idrettsarrangement skal vurderes restriktivt.

§ 2. SALGSBEVILLING (Al. kap. 3, III).

§ 2 A. Omfang

- Dagligvareforretninger og ølutsalg kan gis tillatelse til omsetning av alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprosent lavere enn 4,7.

§ 2 B. Åpningstider

- Salg av øl, vin og brennevin med lavere alkoholprosent enn 4,7 kan skje kl. 08.00 - 20.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 18.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.
- Salg og utlevering kan ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, på valgdagen for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov. Jfr. alkoholoven § 3.7 (samt lov om helligdager og helligdagsfredning).
- Forøvrig i henhold til alkoholoven.

§ 3. SKJENKEBEVILLINGER (Al. kap.4).

§ 3 A. Omfang.

Bevillingen skal gis/gjelde for:

- Øl.
- Øl og vin.
- Øl, vin og brennevin.

§ 3 B. Skjenketid. (skjenkebevillinger)

- Skjenketid for øl, vin og brennevin, alle dager kl. 13.00 – 02.00.
- Skjenketid for øl og vin ved godkjent spisested for lunsj og middagsservering kl. 11.00 – 13.00.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk skal opphøre senest 30 min. etter skjenketidens utløp.

§ 4. AMBULERENDE SKJENKEBEVILLING (Al. § 5).

Kommunen kan gi ambulerende skjenkebevilling for øl, vin og brennevin til sluttede selskaper, jfr. § 4-5. Det vises også til alkohollovens § 8-9 vedrørende lokaler og steder som krever bevilling. Ambulerende skjenkebevilling skal ikke gis til sluttet lag der aktivitetene er rettet mot barn og ungdom.

§ 4 B. ENKELT ANLEDNING (Al. § 1.6)

Kommunen kan gi salgs- og skjenkebevilling for en bestemt del av året eller for en enkelt anledning, jfr. § 1-6. Bevillingen gjelder for skjenking til deltakere ved større åpne arrangement, for eksempel en festival. Det må innhentes uttalelse fra sosialtjenesten og politiet før bevilling kan gis.

§ 5. KRAV TIL BEVILLINGSHAVER (Al. § 3.5 og 4.1)

Skjenke- og salgsbevilling for alkoholholdig drikk kan ikke utøves før lovens- og forskriftenes krav om bestått kunnskapsprøve er dokumentert. Kravet gjelder for bevillingshaver knyttet til et bestemt utsalgs-/skjenkested.

§ 6. BEVILLINGSAVGIFT (Al. § 7-1).

Med utgangspunkt i alkohollovens § 7-1 og kapitel 11 i Forskrift av 11. desember 1997 nr. 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk mv., fastsettes bevillingsgebyret for ett år om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

- For *Ambulerende bevilling* fastsettes en bevillingsavgift på **200** kroner pr. gang.
- For bevilling ved *Enkelt anledning* fastsettes en bevillingsavgift på **200** kroner pr. gang.

Satsene reguleres ved rullering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Bevillingshaverne skal innen den 1. april hvert år fremlegge revisorbekreftet omsetningstall (antall vareliter øl, vin og brennevin) for foregående år. Det skal samtidig legges frem oppgave over antatt omsetning for inneværende år. Omsetningstallene er grunnlag for innplassering i avgiftsregulativet. Eventuelt avvik mellom faktisk omsetning og antatt omsetning vil motregnes påfølgende år.

Det årlige bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriftens kap 6. Minimumsavgiften settes til **1.000** kroner for salg og **1.500** kroner for skjenking av alkohol.

Dersom omsetningstall ikke fremlegges innen fastsatt frist vil rådmannen med hjemmel i alkoholloven med tilhørende forskrifter fremme sak om inndragning av bevilling. Samme prosedyre følges ved manglende innbetaling av avgift.

§ 7. KONTROLL (Al. §1-9).

Formannskapet er kontrollutvalg.

Bevillingshaver som innehar bevilling for et fast salgs-/skjenkested er i medhold av Al. § 1.9 med forskrifter pålagt å utarbeide intern-kontrolltiltak for virksomheten etter 01.01.2006.

- Kopi av utarbeidede internkontrolltiltak sendes lbestad kommune senest 4 måneder etter at salgs-/skjenkebevilling er gitt.

§ 8. OVERTREDELSE/MISLIGHOLD

(Al. § 1-8).

- A. Ved første gangs overtredelse av regelverket i form av overskjenking og/eller brudd på åpningstiden for salg og skjenking av alkohol, skal *formannskapet* gi bevillingshaver skriftlig advarsel.
- B. Ved første gangs overtredelse av regelverket om salg og/eller skjenking til mindreårige eller mindreåriges delaktighet i salg og/eller skjenking av alkohol, skal *formannskapet* sende skriftlig advarsel til bevillingshaver og samtidig innkalle bevillingshaver til en samtale
- C. Ved ny overtredelse av regelverket i form av overskjenking og brudd på åpningstiden for salg og skjenking av alkohol kan *formannskapet* inndra bevillingen for et tidsrom for inntil to uker.
- D. Ved ny overtredelse av regelverket om salg eller skjenking av alkohol kan *formannskapet* inndra bevillingen for et tidsrom på to måneder.
- E. Ved flere gangers overtredelse og/eller ved særlig alvorlige brudd på regelverket kan inndragning av bevillingen normalt skje for resten av bevillingsperioden.
- F. Ved overtredelse av bestemmelser gitt i – eller i medhold av andre lover, når bestemmelsen har sammenheng med alkohollovens formål, vurderes en reaksjonsform tilsvarende pkt. A og B.
- G. Vandelskravet skal være oppfylt til enhver tid etter at bevilling er gitt. Dersom negative forhold som gjelder brudd på vandelskravet inntreffer i løpet av bevillingsperioden, kan bevillingen inndras for resten av perioden, eller for en kortere tid.

Kommunestyret (bevillingsmyndigheten) avgjør evt. spørsmål om inndragning av bevilling etter forslag/uttalelse fra *formannskapet*.

§ 9. DELEGASJON (Al. § 1-12).

Kommunestyret har i delegeringsreglement av 30.05.2013 fattet følgende vedtak om delegering etter alkoholloven:

Kommunestyret delegerer sin avgjørelsesmyndighet etter alkoholloven, med de til enhver tid gjeldende forskrifter og endringer i lov, til formannskapet.

Delegeringen gjelder ikke avgjørelsesmyndighet som ligger til kommunestyret selv i henhold til lov, forskrift eller reglement, jfr. kommuneloven § 10 nr 2.

Formannskapet delegerer følgende avgjørelsesmyndighet etter alkoholloven til rådmannen:

§ 1-6 andre ledd (bevillingsperioden ved en enkelt anledning)

§ 1-7c (styrer og stedfortreder)

§ 1-8 første ledd første punktum (å inndra salgs- og skjenkebevilling inntil attestert omsetningsoppgave foreligger)

§ 1-8 første ledd første punktum (å inndra salgs- og skjenkebevilling inntil ilagt bevillingsgebyr er betalt)

§ 4-2 fjerde ledd andre punktum (en enkelt anledning, utvidelse av bevilling)

§ 4-4 tredje ledd (en enkelt anledning, utvidelse av skjenketid)

§ 4-5 (ambulerende skjenkebevilling)

§ 7-1 (fastsettelse av salgs- og skjenkegebyr)

Rådmannen kan bare avgjøre enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Formannskapet delegerer sin kontrollmyndighet etter § 1-9 til rådmannen.

§ 10. IKRAFTTREDELSE.

Reglementet er vedtatt av Ibestad kommunestyre i møte **xxxx.2014** og trer i kraft fra **yyy.2014**.

15/14 Låneopptak i Husbanken til videre utlån til startlån i 2014 og til boligtilskudd

Arkivsak-dok. 13/00856-6
Arkivkode. 251
Saksbehandler Roald Pedersen

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 28/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 15/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 28/14

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet forslag om tillegg av på «inntil» kr 2.000.000,-....

Votering

Rådmannens innstilling med tillegg av ordet «inntil» ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar låneopptak på inntil kr 2.000.000,- hos Husbanken med formål videre utlån som Startlån til vanskeligstilte i boligmarkedet.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Kommunestyret vedtar låneopptak på kr 2.000.000,- hos Husbanken med formål videre utlån som Startlån til vanskeligstilte i boligmarkedet.

Vedlegg:

Ingen

Kort beskrivelse av saken

Saken gjelder søknad fra lbestad kommune om låneopptak hos Husbanken for videre utlån til Startlån. Kommunestyret har vedtatt retningslinjer for startlånsordningen i sak 17/12.

Fakta i saken

lbestad kommune har pr. 14.04.14 kr 808.078 til disposisjon for videre utlån til Startlån. Saldo pr. 01.01.14 var kr 308.078. Kommunestyret vedtok å søke om låneopptak kr 1.000.000 i 2013, jf. sak 39/13. Husbanken vedtok 05.11.13 å bevilge kr 500.000 til videre utlån til Startlån.

Det er så langt i 2014 mottatt en søknad om Startlån. Andre har kontaktet NAV-kontoret for informasjon om Startlån. Dette gjelder etablering i egen bolig, nødvendig vedlikehold av egen bolig og refinansiering etter samlivsbrudd.

Vurdering

Visjonen for boligpolitikken i Norge er at alle skal kunne bo godt og trygt. Boligens betydning for generell velferd og samfunnsdeltakelse har de senere årene fått økt fokus. Boligsosialt arbeid står sentralt i statlig satsing og er en del av fattigdomssatsingen, med mål om at flest mulig skal være selvhjulpen.

Boligmarkedet fungerer greit for mange, men ikke for alle. Noen grupper stiller svakt på boligmarkedet og har behov for bistand fra kommunen til å skaffe egen bolig eller beholde egen bolig. Det kan være økonomiske, sosiale eller helsemessige årsaker til problemene eller en kombinasjon av disse.

Startlån kan være løsningen for de som har problemer med å etablere seg på boligmarkedet eller problemer med å beholde egen bolig pga. vanskelig økonomisk situasjon m.m. Startlån gir mulighet til etablering i nøktern og god bolig eller beholde bolig med nøktern standard. Personer som ikke får lån fra private banker, eller mangler egenkapital, slik som f.eks. barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede m.m. kan søke startlån.

Det er opp til den enkelte kommune å vurdere om startlån innvilges, samt størrelse på lån. Lånets størrelse er også avhengig av betalingsevne og eventuell annen gjeld. Lånesøker må ha evne til å betjene løpende bo- og livsoppholdsutgifter over tid. Husbankens retningslinjer må følges. Ibestad kommune har egne retningslinjer for behandling av søknader.

Kommunen kan sette av penger fra lånerammen på tapsfond. Kommunen har tapsrisiko for 25 % av startlånets restgjeld, og Husbanken for 75 % av restgjeld. Kommunen kan bestemme å sette av midler til boligtilskudd som kan innvilges til boligtiltak til spesielt vanskeligstilte. Og til husstander som har skaffet seg en nøktern bolig slik at de settes i stand til å beholde boligen. Samt gjøre boliger bedre egnet for eldre og funksjonshemmede.

Helse og miljø

Ingen konsekvenser

Personell

Ingen konsekvenser

Økonomi

Kommunen har tapsrisiko for 25 % av startlånets restgjeld ved evt. misligholdelse og Husbanken for 75 % av restgjeld. Erfaring så langt er at kommunen ikke har lidt særlig tap når det gjelder startlån. Når det gjelder å skaffe bolig kan kommunen måtte bidra med å skaffe bolig til enslig person eller til familie, noe som kan få økonomiske konsekvenser med utgifter for kommunen, i kortere eller lengre perioder.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at Ibestad kommune søker Husbanken om kr 2.000.000 til startlån til vanskeligstilte i boligmarkedet og til boligtilskudd.

16/14 Framtidig sykehjem i Ibestad kommune - rehabilitering/ombygging/nybygg

Arkivsak-dok. 14/00157-1
Arkivkode. B
Saksbehandler Helge Høve

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 26/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 16/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 26/14

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen oppnevne en administrativ arbeidsgruppe som får ansvar for å iverksette og gjennomføre fase 1 i tråd med saksframlegget.
2. Kommunestyret bevilger 0,5 mill. kroner til fase 1 som bevilges over investeringsbudsjettet og finansieres med dekning av overskudd fra 2012.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen oppnevne en administrativ arbeidsgruppe som får ansvar for å iverksette og gjennomføre fase 1 i tråd med saksframlegget.
2. Kommunestyret bevilger 0,5 mill. kroner til fase 1 som bevilges over investeringsbudsjettet og finansieres med dekning av overskudd fra 2012.

Vedlegg:

1. Notat fra PRO-leder.

Kort beskrivelse av saken

Ibestad sykehjem er 40 år. Sykehjemmet er derfor både teknisk, praktisk og teknologisk utdatert.

Fakta i saken

PRO-leder har i vedlagte notat oppsummert sin oppfatning av tilstanden på sykehjemmet. PNU-leder har i vedlagt notat oppsummert den tekniske tilstanden på sykehjemmet.

Husbanken gir investeringstilskudd til både nybygg og til fornying av sykehjem. Anleggskostnaden er på 2,855 mill. kroner pr sykehjemsplass og den gjennomsnittlige tilskuddssatsen for sykehjem har økt til 55 % i 2014. Maksimal tilskuddssats er økt til 1 586 750 kroner pr. sykehjemsplass. Det gis tilskudd både til nybygg og fornying av sykehjem.

Vurdering

Rådmannen er velkjent med sykehjemmets tilstand. Det er derfor på høy tid å starte planlegging av det framtidige sykehjem i kommunen. En prosess vil deles inn i flere faser.

Fase 1

Utredning av mulige veier til et framtidig sykehjem – hovedalternativene vil være rehabilitering/fornyelse av eksisterende sykehjem eller bygging av nytt sykehjem. Så kan det være mulig med mellomløsninger – delvis nybygg og delvis rehabilitering. I denne fase må også kommunens framtidige omsorgspolitikken avklares. I dette ligger hvordan skal kommunen yte pleie, omsorg og rehabilitering framover. Skal dette skje i sykehjem, omsorgsboliger, bofellesskap, hjemmebasert omsorg? Nasjonale avgjørelser om samhandlingsreformen vil være retningsgivende i denne sak. Ny regjering kan endre det som er vedtatt om samhandlingsreformen blant annet rus, psykiatri som vurderes tatt inn i samhandlingsreformen. Vi har et sykehjem som i dag er dimensjonert for flere pasienter enn det som er vedtatt. I en utredning må vi se på hele helsesenterets bygningsmasse.

Rådmannen antar at vi må engasjere ekstern kompetanse til en slik utredning. Det bør derfor settes av 0,5 mill. kroner til en slik utredning. Fase 1 bør være ferdig innen 1. kvartal 2015.

Fase 2

Skisseprosjekt eller forprosjekt – ferdig innen utgangen av 2015.

Fase 3

Detaljprosjektering og anbudsrunde – 2016.

Fase 4

Realisering i form av rehabilitering/ombygging/nybygg – 2016/2017.

Dette vil være et langsiktig prosjekt og den angitte framdrift er svært tentativ. Kommunen vil ikke ha kapasitet til å gjennomføre to store prosjekt (skole og sykehjem) samtidig.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ikke vurdert, men nytt sykehjem vil ha stor positiv effekt på HMS for både bruker, pasienter og personell.

Personell

Samme som ovenfor.

Økonomi

Det eneste som er klart er at dette blir dyrt. Med de anleggskostnader som Husbanken har oppgitt pr. sykehjemsplass og det antall sykehjemsplasser vi skal ha i framtida vil et nytt sykehjem koste opp mot 80-90 mill. kroner.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen tilrår at det blir oppnevnt en arbeidsgruppe som får ansvar med å iverksette og gjennomføre fase 1. Arbeidsgruppen må ha omsorgsfaglig, teknisk og økonomisk kompetanse – i tillegg må tillitsvalgte være representert. Rådmannen vil tilrå at det bevilges inntil 0,5 mill. kroner til å gjennomføre fase 1.

Vedlegg til sak



Notat om tilstand
sykehjemmet - PRO-k

NOTAT AD. IBESTAD SYKEHJEM

BEHOV FOR OPPGRADERING AV ET 40 ÅR GAMMELT SYKEHJEM

Ibestad sykehjem er nå 40 år.

Sykehjemmet fyller ikke lenger krav og standard for dagens sykehjem.

Ut fra de gunstige tilskuddsordninger som i dag foreligger fra Husbanken bør Ibestad kommune sterkt vurdere å oppgradere standard/totalrenovere Ibestad sykehjem.

Helsetilsynet/ Fylkesmannen som tilsynsmyndighet vil trolig ved evt. tilsyn pålegge bygningsendringer for kvalitetssikring av den daglige drift.

Arbeidstilsynet kommer stadig med innspill for de ansattes lokaliteter

Se Husbankens veileder for utforming av sykehjem og omsorgsboliger

Over år har det vært gjort små og større bygningsmessige endringer og forbedringer:

- Nytt tak på Ibestad sykehjem
- Nytt ventilasjonsanlegg
- 28 nye vegg-monterte toaletter etter krav/standard for dagens sykehjem
- Nye brann-tavler og bedre varslingssystem er etablert
- Oppgradert kjøkken
- Noe oppgradering på vinduer og ytterdører

Dagens utfordringer:

- Materialtretthet/ materialvalg og nedslitte pasientrom av 70-tallsstandard som resulterer i utbedringer/reparasjoner som er stadig mer budsjettkrevende for hvert år som går.
Dører må oppgraderes.
Murvegger er sårbare for inngrep.
Mur-gulv med belegg er slitsomme å gå på.
- Mangler universell utforming: d.v.s. de riktige fysiske bygningsmessige utforminger, miljøprogram og energiutnyttelse.
Mangler takskinner for tak-heis for pasienter og dusjtilbud til hvert annet pasientrom.

- Sykehjemmet er ikke dimensjonert for den tungpleie med alt det tekniske utstyr som sykehjems-rom trenger i dag.
- Branntilsyn og det lokale elektrisitetstilsyn påpeker stadig behov for kostnadskrevende utbedringer. Mye er utført, men mangler brannvernets sikringstiltak på all pasientromsdører.
- Påvist fukt/mugg/råteskader spesielt i underetasje av sykehjemmet.
- Fortsatt mange dårlige og trekkfulle vinduer.
- For trange og mangelfulle garderobeforhold for de ansatte. Jfr. pålegg fra Arbeidstilsyn 2014. Påpekt for dårlig plass for ren og skitten sone av arbeidstøy.
- Upraktisk organisering av lokaliteter. Kravet om fri hovedinngang for taxi og ambulanse er vanskelig å opprettholde da dette også er varemottak, daglig henting/bringning av arbeidstøy, o.s.v.
- Helt umoderne skyllerom uten tydelig skille mellom ren og skitten sone: fare for smittespredning.
- Mangler teknologi og trygghet for beboerne ut fra dagens sikkerhetskrav: smarthusteknologi. Overvåke/varsle/utføre handlinger som effektiviserer personellbruk og avhjelper avvik/skader rettet mot beboerne som skal oppleve trygghet og selvstendighet i så stor grad som mulig.
- Ikke tilrettelagt for et praktisk og godt arbeidsmiljø ut fra arbeidstilsynets og bedriftshelsetjenestens krav for arbeidsplassene. For lite felles personalrom/mangler personalkjøkken.
- Medisinrom med 70-talls-standard: for dårlig
- Samhandlingsreformens krav om et spesielt oppgradert pasientrom og utstyr.
- Fellesrom for aktivitør og pasientaktiviteter / trivselstiltak.
- Hjelpemiddellager for sykehjemmet mangler.

- Møterom for pårørendesamtaler og legevisitter, .m.m. - mangler.
- Mangler 2 større pasientstuer (utbygging) og 1 ny pasientstue med kjøkkenkrok for pårørende/= trivselsestiltak.

Mars mnd. 2014

Sylvi Johansen

PRO-leder

17/14 Nye omsorgsboliger i miljøarbeidertjenesten

Arkivsak-dok. 14/00122-1
Arkivkode. B
Saksbehandler Sylvi Johansen

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 27/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 17/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 27/14

Møtebehandling

Jim Kristiansen tok opp sin habilitet som styreleder i lbestad Eiendom og fratrådte. Merete Meland møtte under behandlingen av habiliteten.

Votering

Formannskapet vedtok enstemmig at Jim Kristiansen er inhabil.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber lbestad Eiendom gjennomføre utbygging av nytt fellesareal for brukerne og en ny leilighet i miljøarbeidertjenesten som skissert i saksframlegget.
2. Økte kostnader for fellesareal for brukerne dekkes innenfor budsjetttramme PRO-tjenesten.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber lbestad Eiendom gjennomføre utbygging av nytt fellesareal for brukerne og en ny leilighet i miljøarbeidertjenesten som skissert i saksframlegget.
2. Økte kostnader for fellesareal for brukerne dekkes innenfor budsjetttramme PRO-tjenesten.

Vedlegg:

1. Dagens bygningsmasse i miljøarbeidertjenesten.
2. Skisse over nybygg.

Kort beskrivelse av saken

Miljøarbeidertjenesten ivaretar i dag 12 brukere med diagnosegruppen psykisk utviklingshemning i tillegg til 2 psykiatribrukere. Alle bor i nærheten av hverandre i Borgveien.

Fellesaktiviteter for brukergruppen ivaretas i dag i en altfor liten leilighet med lite areal og uten de bygningsmessige fasiliteter som i dag kreves for at tilbudet skal være tilfredsstillende.

2 brukere med diagnosen psykisk utviklingshemning bor i dag fortsatt hos sine foreldre og er i framtidig behov for egen leilighet og utvidede hjelpetiltak fra miljøarbeidertjenesten.

Det foreligger i dag et sterkt behov for nybygg i miljøarbeidertjenesten med en ny brukerleilighet og et nytt fellesareal som kan ivareta alle brukerne i samsvar med de bygningsmessige krav som stilles for slikt fellesareal.

Fakta i saken

Det foreligger nye gunstige finansieringsordninger for tilskudd for kommunale nybygg av omsorgsboliger og fellesarealer fra Husbanken f.o.m. år 2014.

Miljøarbeidertjenesten mangler i dag både nyleilighet, jfr. nye brukere, og tilfredsstillende lokaliteter til felles sosiale og trivselsmessige tilbud til hele brukergruppen.

Fellesleiligheten må også gi kontorplass til avdelingsvernepleier, et fellesareal for de ansatte/møterom og et forsvarlig medisinerrom.

De to leilighetene som frigis ved evt. nybygg kan etter en lettere oppgradering frigis til utleie for brukergruppen eller andre i behov for omsorgsbolig.

I dag har PRO-tjenesten 3 søkere på venteliste for kommunal omsorgsbolig.

Vurdering

Administrasjonen mener at det er sterkt behov for nybygg og utbedringer, og et nybygg er vurdert å passe inn på et velegnet ledig kommunalt tomteareal mellom nåværende husrekke med omsorgsleiligheter i miljøarbeidertjenesten og rekken av nybygg fra 2012 som er kommunale utleieboliger ved Ibestad Eiendom.

Nybygget vil konkret dekke en ny leilighet for en beboer med heldøgnsoppfølging av personell 24 timer i døgnet. Verge/foreldre til bruker støtter dette tiltak fullt ut.

Den resterende delen av nybygget skal dekke behovet for et fellesareal og fellesaktiviteter på en langt bedre måte enn i dag.

Brukerne trives sammen og dette er av stor sosial og trivselsmessig verdi for dem som ikke har så mange stimuli ellers i hverdagen.

Mange av brukeren har dårlig familienettverk.

I dag kjøper miljøarbeidertjenesten tilbud fra private for å dekke aktivitet/stimuli til brukere fordi det blant annet ikke er plass for alle samlet i nåværende fellesbygg.

Dette tilbudet og kostnaden kan reduseres ved et nytt fellesareal.

Fristilling av nåværende 2-delte omsorgsbolig i miljøarbeidertjenesten kan renoveres for å ivareta behovet for slik bolig til 1 eller 2 av de brukerne som i dag bor i foreldrehjemmet.

Prognosen i dag tilsier at det vil ikke bli noen problemer å få de «gamle» omsorgsleilighetene utleid.

Det er Ibestad kommune som må være søker på Husbankens nye gunstige investeringstilskudd, men det er Ibestad Eiendom som vil være byggherre.

F.o.m. 2014 er tilskuddsordningen blitt økt til 55 % av godkjente anleggskostnader både når det gjelder boliger med heldøgns-tjenester (en leilighet) og til fellesarealer for dagaktivitetstilbud (en leilighet) i tilknytning til eksisterende omsorgsboliger. Husbanken angir at maksimale tilskuddssatser til omsorgsbolig er 1 298 250 kr. i vårt nedslagsfelt.

Målgruppen for tilskuddet er oppramset i veilederen og omfatter nettopp brukergruppen vi har i miljøarbeidertjenesten.

Tilskuddet er øremerket å brukes til: økt kapasitet av antall omsorgsboliger, ivareta fellesarealer og heldøgns-tjenester. Dette er helt i tråd med kommunens behov. Omsorgsboliger som finansieres av investeringstilskudd må være universelt utformet og tilrettelagt for elektroniske hjelpemidler, kommunikasjons- og varslings-systemer (velferds-teknologi).

Helse og miljø:

Betydelige positive effekter for HMS personal med bedre kontor – og arbeidslokaliteter.

Noe støy kan påregnes i byggeperioden for de ansatte og beboerne i den gamle boligrekken.

Personell:

Ingen konsekvenser.

Økonomi:

Husleien vil øke i beboerleiligheten, men vil gi økt bostøtteordning og er akseptert av ny leietaker.

Det vil bli økte utgifter for Ibestad kommune i form av økt husleie til Ibestad Eiendom for fellesarealet i forhold til i dag, men et nytt verdifullt fellesareal vil gi redusert behov for kjøp av eksterne private tjenestetiltak.

Økte utgifter dekkes innenfor rammen for PRO-tjenesten.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at Ibestad kommune bør utnytte de nye gunstige tilskuddsmulighetene som Husbanken yter f.o.m. år 2014 med 55 % i investeringstilskudd øremerket denne type nybygg/boliginvesteringer ved å iverksette den skisserte utbygging.

Vedlegg til sak

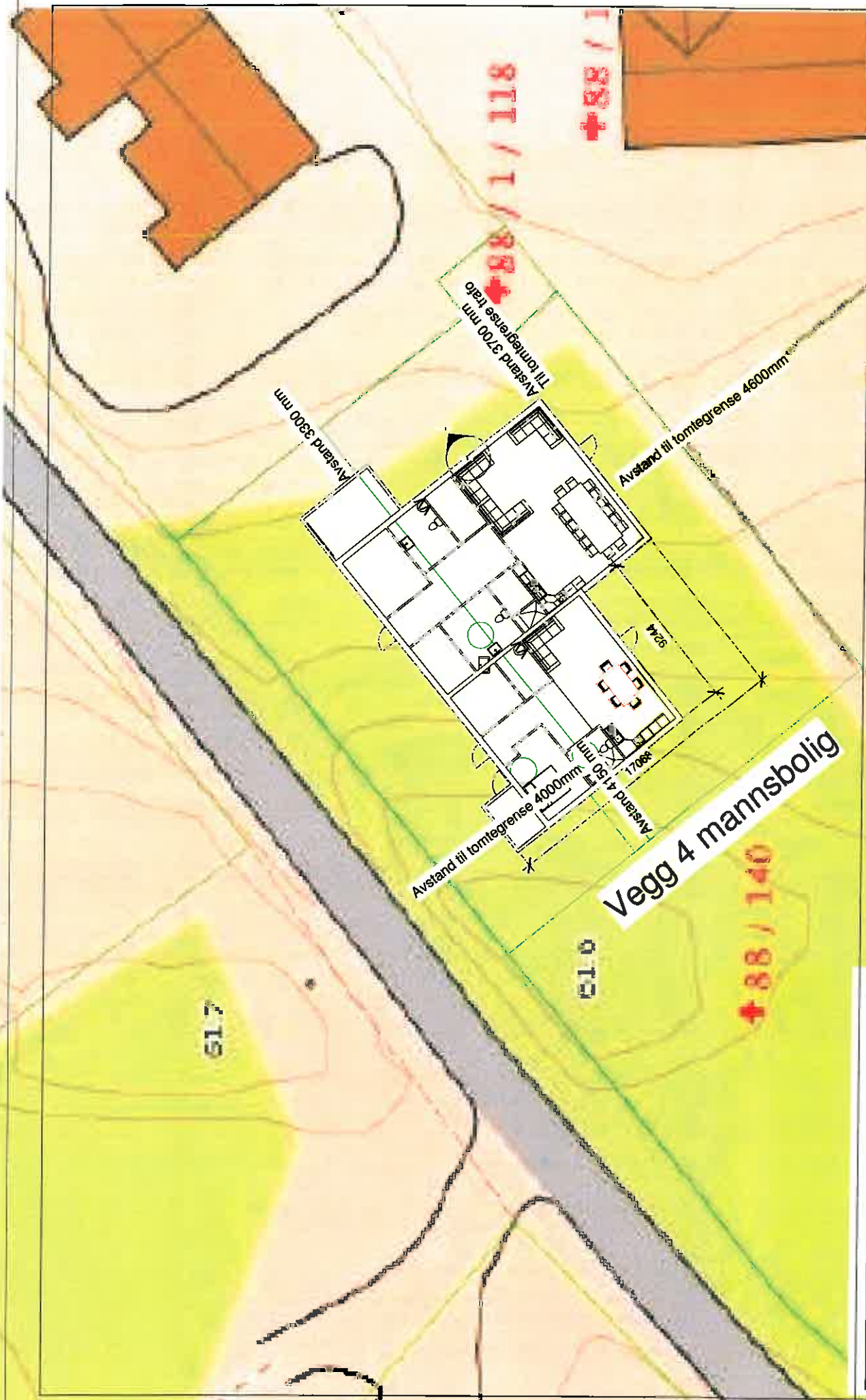


Dagens
bygningssmasse i miljø



Skisse over
nybygg.pdf

SAK 1711



INGENIØR SØRFOSBOG AS
 Tegning - Prosjektering - Uavhengig kontroll
 Rådgivning - Prosjektledelse - Byggeledelse
 Byggesøknad - Verdtakst - Løneløst
 TLF: 922 66 996 Epost: all@ingeniør-sørfosbog.no
 Besøksadresse: Øyjordnesveien 28, 9310 SØRRISA

Situasjonsplan

10.2013
 01.09.15
 Author
 Checker

A010

Skala 1:200

| REV | Beskrivelse | Dato |
|-----|-------------|------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

Ibestad Eiendom AS
Omsorgsbolig med fellesdel

18/14 Overtakelse av kommunale bygg - lbestad Eiendom AS (2)

Arkivsak-dok. 12/00962-17
Arkivkode. 614
Saksbehandler Helge Høve

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Formannskapet | 30.04.2014 | 24/14 |
| 2 Kommunestyret | 08.05.2014 | 18/14 |

Formannskapet har behandlet saken i møte 30.04.2014 sak 24/14

Møtebehandling

Jim Kristiansen tok opp sin habilitet som styreleder i lbestad Eiendom og fratrådte. Merete Meland møtte under behandlingen av habiliteten.

Jim Kristiansen tiltrådte møtet igjen etter å ha blitt vedtatt som habil.

Omforent ble det fremmet forslag om et nytt punkt – pkt. 6:

Forslag til løsninger fremmes som nye saker for kommunestyret.

Votering

Formannskapet vedtok mot en stemme (Sissel Johansen) at Jim Kristiansen er habil.

Rådmannens innstilling til vedtak med tillegg av omforent forslag til nytt punkt ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen ta kontakt med dagens leietakere av Ånstad Herredshus for finne en løsning på framtidig drift og eierskap.
2. Kommunestyret ber rådmann og ordfører arbeide videre med å finne en løsning for disponering av tidligere Ånstad oppvekstsenter.
3. Gjenværende del av tidligere videregående skole skal fortsatt eies, driftes og vedlikeholdes av lbestad kommune.
4. Kommunestyret ber rådmannen ta kontakt med lbestad pensjonistforening med sikte på å overta Rolla aktivitetssenter.
5. Kommunestyret ber rådmannen fremme en sak om nødvendig vedlikehold for å sikre ytterligere forfall av Forså skole. Heri kan inngå avtale om tilsyn av bygget.
6. Forslag til løsninger fremmes som nye saker for kommunestyret.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen ta kontakt med dagens leietakere av Ånstad Herredshus for finne en løsning på framtidig drift og eierskap.
2. Kommunestyret ber rådmann og ordfører arbeide videre med å finne en løsning for disponering av tidligere Ånstad oppvekstsenter.
3. Gjenværende del av tidligere videregående skole skal fortsatt eies, driftes og vedlikeholdes av Ibestad kommune.
4. Kommunestyret ber rådmannen ta kontakt med Ibestad pensjonistforening med sikte på å overta Rolla aktivitetssenter.
5. Kommunestyret ber rådmannen fremme en sak om nødvendig vedlikehold for å sikre ytterligere forfall av Forså skole. Heri kan inngå avtale om tilsyn av bygget.

Vedlegg:

1. Rapport fra prosjektgruppe «Tomme kommunale bygg».

Kort beskrivelse av saken

Kommunestyret ba i møte 25.04.2013 rådmannen gjennomføre samtaler med Ibestad Eiendom om overtakelse av kommunale bygg der det ikke er tjenesteproduksjon. Formannskapet utsatt saken i møte 25.11.2013. Rådmannen fremmer saken på nytt med samme innstilling.

Fakta i saken

Rådmannen har fulgt opp saken med samtaler med daglig leder i Ibestad Eiendom. I samtalene er følgende bygg definert i tråd med kommunestyrets vedtak:

*Ånstad herredshus
Tidligere Ånstad oppvekstsenter
Gjenværende del av tidligere videregående skole (ny fløy)
Aktivitetssenteret Rolla (lokaler som er leid ut til Rolla Pensjonistforening)
Forså skole*

Styret i Ibestad Eiendom har behandlet saken og vedtatt følgende:

Sak 24/13 – Tomme kommunale bygg

Ordfører er opptatt av at Ibestad Eiendom AS skal overta ansvar for tommekommunale bygg. Dette gjelder Ånstad Skole, Ånstad herredshus m.m.

Det er bedt om at IE kommer med forslag til betingelser for evnt overtakelse.

Styret mener at det vil være uansvarlig å overta bygningsmasse som det ikke er inntekt på.

Dersom det skal være aktuelt for Ibestad Eiendom å overta eller forvalte tomme bygg, stilles vilkår om årlige driftstilskudd så lenge det ikke er leieinntekter eller bygg selges.

I 2012 nedsatte formannskapet en arbeidsgruppe som skulle vurdere anvendelse av kommunal bygningsmasse. Utvalget har gitt en anbefaling, jfr. vedlegg.

Breivollbutikken er vedtatt solgt. Der var det lagret store mengder ambo som det har tatt noe tid både å finne eier til og flytte ut. Når det er gjort, vil rådmannen gjennomføre salgs-/avhendingsprosessen.

Vurdering

Styret i Ibestad Eiendom har vedtatt at de ikke ønsker å overta bygningsmassen uten et årlig driftstilskudd. Det kan også være aktuelt for Ibestad Eiendom å forvalte byggene uten å overta de. En forvaltningsavtale kan omfatte tilsyn, ettersyn, markedsføring og utleie. En forvaltningsavtale vi ha en kostnad som det må bevilgning til å dekke. Rådmannen har i samråd med daglig leder i Ibestad Eiendom vurdert alternative løsninger for de aktuelle bygninger.

Generelt vil det være en utfordring for kommunen å klare å fordele tilstrekkelig ressurser til å vedlikeholde de bygg der det foregår en tjenesteproduksjon og da vil bygg der det ikke foregår kommunal tjenesteproduksjon nødvendigvis få lavere prioritet. Rådmann er kommet til følgende konklusjoner:

Tidligere Ånstad oppvekstsenter

Det er allerede gjennomført et betydelig arbeid med å selge bygningen uten at det har lyktes. Tilrådinga er at kommunen arbeider med å finne lokale løsninger for anvendelse av bygget. Ordfører har hatt en dialog med Montessoriskolen om overtagelse av bygget. Foreløpig er det ikke kommet noe konkret ut av saken.

Ånstad herredshus

Rådmannen er fortsatt av den oppfatning at et privat lokalt eierskap vil kunne medføre bedre drift og vedlikehold av bygget. Eierskap kunne bestå av dagens leietakere. Rådmannen vil tilrå at det arbeides for å finne en løsning med privat eierskap og drift av Ånstad herredshus. Det kan skje gjennom et andelslag av brukerne av bygget.

Aktivitetssenteret på Rolla

Kommunen inngikk i 1994 en avtale med Rolla pensjonistforening om vederlagsfri bruk av bygninga så lenge pensjonistforeninga ønsker å benytte huset. I tillegg må kommunen betale 50 % av strømutgiftene, betale forsikring, kommunale avgifter og ha ansvar for utvendig vedlikehold. Det har for øvrig ikke vært utført noe utvendig vedlikehold på bygget på mange år. Eneste begrensning for leietaker er at de ikke har rett til framleie av lokalene. Ibestad kommune kan ikke si opp denne avtale – den er i realiteten uoppsigelig. Ved et eventuelt salg eller overdragelse vil leieavtalen følge med til ny eier. Rådmannen tilrår at kommunen tar opp forhandlinger med pensjonistforeninga om å overta bygget.

Tidligere videregående skole (ny fløy)

Gammel fløy er allerede solgt til Ibestad ASVO og rådmannen foreslår å selge lokalene der Ibestad ASVO nå flytter ut av.

Da gjenstår ny fløy av tidligere videregående skole. Her arbeider IDE-prosjektet med en mulighet for lokaler til stedsuavhengige arbeidsplasser og

studiesenter. Rådmannen støtter dette arbeid full ut. Rådmannen tilrår derfor at disse lokaler beholdes av kommunen.

Forså skole

Kommunestyret har vedtatt å ikke selge bygningen, men heller prøve å ta vare på bygninga. Det er derfor ikke aktuelt å vurdere andre løsninger vedrørende eierskap til dette bygg. Det bør imidlertid arbeides med å inngå avtale om ettersyn og tilsyn av bygget. Her kan både Ibestad historielag og Ibestad Eiendom være aktuelle samarbeidspartnere. Utfordringen vil likevel være at det vil kreve midler både til ettersyn og ikke minst følge opp ettersynet med konkrete tiltak. Rådmannen ser det svært utfordrende å finne midler til å vedlikeholde Forså skole da kommunen ikke klarer å vedlikeholde bygg med kommunal tjenesteproduksjon.

Dersom rådmannens tilrådning følges og gjennomføres, vil vi finne en løsning for flere av byggene, men neppe alle. Det kunne vurderes om kommunen skulle overlate til Ibestad Eiendom å drifte og/eller forvalte bygg som eies av kommunen.

Rådmannen ser at det kan være et alternativ, men Ibestad Eiendom har i dag kun daglig leder i mindre enn 100 % stilling.

Formannskapet har sluttet seg til å utrede videre en felles teknisk driftsenhet av kommunens, Ibestad Eiendoms og fellesrådets tekniske drift. Dersom konsulentens forslag blir vedtatt vil felles drift skje i regi av Ibestad kommune. Det vil da bli en spesiell organisering dersom Ibestad Eiendom skulle drifte kommunens bygg. Da måtte Ibestad Eiendom leie personell fra Ibestad kommunen til å drifte disse bygg. Det økonomiske vederlag ville derfor gå fra Ibestad kommune til Ibestad Eiendom for drift og så fra Ibestad Eiendom til Ibestad kommune for bruk av kommunalt personell.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Ingen konsekvenser.

Personell

Ingen konsekvenser.

Økonomi

Uansett hvilke løsninger som velges så vil de kreve en økonomisk uttelling som pt. ikke finns i budsjettet.

Rådmannens konklusjon

Rådmannens tilrådning framgår av innstillinga.

Vedlegg til sak



Sluttrapport tomme
bygg.pdf

Rapport fra prosjektgruppe “Tomme kommunale bygg”

Bakgrunn

Våren 2012 nedsatte formannskapet er prosjektgruppe ledet av Ide-prosjektet for å vurdere anvendelse av utvalgt ubenyttet kommunal bygningsmasse. Gjeldende bygningsmasse innebærer kommunale utgifter uten det forefinnes et kommunalt behov for bygningsmassen.

Organisering

Prosjektgruppen består av:

| | |
|--------------------|--------------------|
| Prosjektansvarlig: | Jim Kristiansen |
| Prosjektleder: | Terje Andreassen |
| Arbeidsgruppe: | Bernt Lorentsen |
| | Arne Ekman |
| | Åse M. Valen Olsen |

Prosjektmål

Prosjektets målsetning er å anbefale anvendelse av tom kommunal bygningsmassen innen utgangen av 2012.

Anvendelsen av bygningsmassen skal ha som mål primært å resultere i arbeidsplasser og eller aktivitet som kan gi økt trivsel i bygda og kommunen for øvrig.

Aktivitet som planlegges i de respektive bygninger skal i størst mulig grad være harmonisert med omgivelsene og eventuell annen pågående aktivitet i bygningene.

Prosjektgruppen skal **gi anbefalinger til formannskapet** om hvordan best mulig utnytte potensialet som ligger i ledig bygningsmasse til oppnåelse av økt kommunal vekst i form av bosetting og etablering av arbeidsplasser.

Prosjektet skal ikke inngå avtaler om salg eller utleie.

Prosjektets omfang

Prosjektet skal vurdere følgende bygninger:

- Ånstad skole
- Ibestad VGS
- Breivoll gml butikk

Tiltak

Vår 2012: Konstituering av arbeidsgruppen / befarung av byggene

- Vår 2012: Dialog med interessent Ånstad skole
- Høst 2012: Tilstandsrapport Ånstad skole
- Høst 2012: Utarbeidelse av prospekt Ånstad skole
- Januar 2013: Utarbeidelse av salgsannonse og annonsering av Ånstad skole
- Annonsering i Harstad tidende m/ fler tilknyttede aviser (INORD)
-Annonsering på FINN
- Jan/feb 2013: Dialog med interessenter Ånstad skole(6 stk).
-Ordfører og rådmann gjennomførte all dialog med interessenter
-Ingen bud ble gitt på skolen
- April 2013: Vurdering av tiltak for mulig lokal overtagelse av Ånstad skole
-Samtaler med Indre Andørja utviklingslag
-Ambulansestasjon
-Nærings og samfunnslokale
- April 2013: Vurdering av lbestad eiendom for mulig overtagelse av Ånstad skole
-lbestad eiendom negativ til å eie skolen pga byggets kostnader vs inntekter
-lbestad eiendom positiv til forvaltningsmessige oppfølging av bygget.
- April 2013: Oppsummering
- Breivoll gml butikk. Videre anbefaling/tiltak er overført til rådmann, jfr ksak 67/12.
 - lbestad VGS. Det pågår forhandlinger mellom leietakere og administrasjonen.
 - Ånstad skole. Ingen interessenter for kjøp eller overtagelse.

Økonomi

| Budsjett -Utgifter | Netto(eks mva) | Kommentar |
|---|-------------------|-------------------------------------|
| Utarbeidelse annonse/enkelt prospekt Ånstad skole | 10 000,- | Belotec |
| Utarbeidelse tilstandsrapport Ånstad skole | 22 000,- | Kvadrat |
| Utarbeidelse tilstandsrapport IVGS | | |
| Utarbeidelse tilstandsrapport Breivoll | | |
| Utarbeidelse prospekt IVGS | | |
| Annonsering Ånstad skole | 32 000,- | Finn, HT, ?? |
| Adm kostnader | | Møte og reisekostnader mm |
| Ikke disponert | 36 000,- | |
| Sum kostnader | 100 000,- | |
| Finansiering | | |
| lbestad kommune, | 100 000,- | Tidligere bevilget for Ånstad skole |
| SUM | 100 000,- | |

Anbefaling

Breivoll gamle butikk er overlatt til kommunens administrasjon for salg, jfr ksak 67/12.

Prosjektgruppen har ikke vært inkludert i denne prosessen.

I Ibestad VGS er det etablert 2 bedrifter, vaskeriet og Polar Energi. Disse bedriftene er i ferd med å omorganisere seg i lokalene, og å etablere nye avtaler med Ibestad kommune uten at prosjektgruppen har vært inkludert i prosessen. Prosjektgruppen anser de videre anbefalinger ang Ibestad VGS å være overlatt kommunens administrasjon.

Arbeidsgruppen anbefaler at Ibestad kommune og Ibestad eiendom inngår forhandlinger for å etablere en hensiktsmessig drift og forvaltning av Ånstad skole.

Arbeidsgruppen forutsetter at Ibestad eiendom som en profesjonell aktør innen eiendomsforvaltning, i større grad enn Ibestad kommune vil kunne arbeide proaktivt for å finne interessenter for leie eller kjøp av Ånstad skole.

Arbeidsgruppen anser med dette sitt arbeid som avsluttet.

Med vennlig hilsen

Terje Andreassen
Prosjektleder

19/14 Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte
08.05.2014

Arkivsak-dok. 14/00051-5
Arkivkode. 033
Saksbehandler Siv Korneliussen

| Saksgang | Møtedato | Saknr |
|-----------------|------------|-------|
| 1 Kommunestyret | 08.05.2014 | 19/14 |

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Informasjon fra ordfører
2. Informasjon fra ungdomsrådet
3. Spørsmål fra kommunestyret

Vedlegg:

Ingen.